vrede

VREDESAKTIES IN V.S.A.

MAANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN
24ste jaargang – 207 – NOVEMBER 1981

vrede

Maandblad - 10 nummers per jaar
„Vrede" Studie- en informatiecentrum voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT :
Heiststraat 28 - 9000 Gent
Prk. 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent - Tel. 091/ 21.18.39

LEESGELD :
400 fr. per jaar
40 fr. per nummer
Voor Nederland : 30 fl.

STEUNABONNEMENT : 500 fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER :
Michel Vanderborght
Baukendreef 10a, 9401 POLLARE

MEDEWERKERS :
Ludo Abicht, Hugo Benoy, Robert Braet, Martin Braem, Paula Burghgraeve, Eddy Clysters, Toon Colpaert, Rik Coolsaet, Willy Courteaux, Nadine Crappé, Carine De Bruyn, Robert De Gendt, Frans Denissen, Rik Denijs, Jeanine De Rop, Rudy Doom, Jo De Schuyter, Chantal De Smet, Luc De Smet, Wilfried De Vlieghere, Elie Elia, Eric Geukens, Alfons Goossens (Goal), Noël Gijbels, Frieda Groffry, Ernst Gülcher, Lea Hendrickx, Paul Hoste, Paul Janssen, Paul Keymeulen, Pierre Joye, Luc Kongs, Ignaas Lindemans, Griet Maréchal, Freddy Meuleman (Mafke), René Morlion, Jan Olsen, Ward Ruyslinck, Tania Solomaniuck, Guus Snyckers, Roger Steyls, Katleen Steel, Freddy Tack, Herman Talloen, Michel Tanret, Jan Van Calsteren, Jozef Van Dromme, Yves Van de Steen, Guido Van Hecken, Brigitte Van Maele, René Van Nerum, Juul Verhelst, Jan Vermeersch, Jan Verwest, Paul Wagemans, Walter Weydts, Walter Zinzen, Renée Mettrie.

EINDREDAKTIE :
Lucien Bollaert, André De Smet, Jan Oris, Koen Raes, Linde Vanneste.

HOOFDREDAKTEUR :
André De Smet.

ABONNEMENTENDIENST :
Lotty Verwest, Marc Wouters.

Overname van artikels en tekeningen is slechts toegelaten mits bronvermelding en toezending van een presentexemplaar.

„Vrede" wil de spreekbuis zijn van al diegenen die - door degelijke informatie of voorstellen - een bijdrage willen brengen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de medewerking van al diegenen die hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het standpunt van de redactie.

OFFEST DRUK :
„Nevelland", B.W., 9840 Nevele (Landegem).

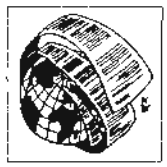

DE POSTBODE BELT MAAR EENMAAL

Begin december wordt door de postbode het kwijtschrift (400 fr.) aangeboden voor het abonnement 1982.
Neem de nodige schikkingen want de postbode komt slechts éénmaal langs.
Lezers die intussen het abonnementsgeld op de postrekening overschreven dienen indien dit toch mocht gebeuren, de betaling van het aangeboden kwijtschrift te weigeren.

INHOUD

BLZ.

EDITORIAAL 3
Als de openbare opinie een macht wordt 3

OP DE UITKIJK 4
Bouwen aan de toekomst 4

Brussel 25 oktober een nooit gekend succes 5

Het bewustzijn groeit ! 8

Bonn 10 oktober 1981 9

De Euroraketten en de nieuwe bewapeningswedloop :
60.000 miljard Belgische frank 11

Week van de V.N. voor ontwapening 12

Frank Barnaby over de wapenwaanzin 13

Kunstenaars tegen atoomwapens 14

Van het voedselwapen naar een nieuwe ekonomische wereldorde 15

DOKUMENT 17
Amerika : dat is niet enkel Reagan en Haig 17
De V.S. een jaar na de verkiezing van Reagan : de helemaal niet zo diskrete charme van de bourgeoisie 20

FILM 21
Het Amerikaanse feuilleton : ontspannings-, export- en propagandamiddel 21

Het bootje van de oecumene voer op de Elbe 23

De uitzonderingswetgeving in Groot-Brittannië en Noord-Ierland (UK) 25

Neen aan de Amerikaanse interventie in Centraal-Amerika . . . 26

Brandpunt : Zuid-Afrika 28

Standpunt : De vreedzame koëxistentie 30

BOEKBESPREKING 31
„Wat zoudt gij zonder 't werkvolk zijn ?" 31
Het vredesboek 31
Blikvanger of „verboden" boek ? 32

VREDESINITIATIEVEN 33

AANVULLENDE KORTE BERICHTJES

Foto op de kaft is van Jo Clauwaert

ALS DE OPENBARE OPINIE EEN MACHT WORDT

De strijd voor vrede en ontwapening heeft een nieuwe dimensie gekregen. Wanneer te Brussel 200.000 mensen op straat komen, als in verschillende landen van Europa ruim meer dan één miljoen personen opstappen achter de eis : „geen atoomwapens een stap dichter bij de ontwapening", ja dan mag zeker gezegd worden dat de openbare opinie een macht geworden is.
Dit is zo waar dat sommige kringen door de omvang van een zulkdanige beweging werden opgeschrikt. Reagan en consoorten wuiven dit volksinitiatief weg met de verklaring dat de vredesbewegingen meer oor moeten hebben voor de vastbeslotenheid van Washington om met Moskou te onderhandelen. Onderhandelingen die echter reeds twee jaar geleden werden vooropgezet en waarmede pas eind november zal worden gestart. Bijaldien moet hier toch ook worden gezegd dat de besluiten van voorgaande onderhandelingen, de SALT II akkoorden, door de V.S. eenvoudig weg naar de prullemand werden verwezen. Voegen we hier nog aan toe dat de president van de V.S. bij het afleggen van hogergenoemde verklaring onderstreepte dat, om het Amerikaans leger toe te laten een Sovjetaanval (!) in het Midden Oosten af te slaan, hij aan het Kongres aanvullende kredieten zal vragen (de Fin. Ekon. Tijd 29-10-81).
Sommige middens in ons land trachten de massale betoging van zijn inhoud te ontdoen.
Nu zij niet meer in staat zijn een zulkdanige omvangrijke beweging als „kommunistisch" of „door kommunisten gemanipuleerd" dood te verven, proberen ze de eisen van de betogers te verdrinken. Andere groepen hebben voor en tijdens de betoging getracht de voorgestelde orde woorden om te draaien, te wijzigen of gedeelten er van weg te laten.
Deze handelwijze brengt hen gewild of niet, dicht bij de standpunten van de V.S. in de NAVO die wel over onderhandelingen praten maar reeds zulkdanige eisen naar voor schuiven dat deze bij voorbaat op een sisser moeten uitlopen. Op die wijze menen zij dat de openbare opinie wel verplicht zal zijn de opstelling van de kernraketten op ons grondgebied te aanvaarden.
Dat men ons niet verkeerd begrijpt. Wij zijn en blijven onvoorwaardelijk achter de ordewoorden van de betoging staan. Deze maken een geheel uit en het lijkt ons goed deze nogmaals te herhalen.
Geen kernwapens, niet in België, niet in Europa.
Pershing II, Cruise, Neutronenbom Neen.
Afbouw SS-20
Afbouw van de bestaande [illegible]nwapens.
Kernvrije zone in Europa.
Zelfstandige en aktieve vredespolitiek van België.

Rond dit platform moet de strijd worden gevoerd in de richting van onze regering en van de onderhandelaars in Genève. Het is ook in dit perspectief dat moet geijverd worden voor een gelijktijdige en systematische afbouw van de militaire pakten, de NAVO en het Warschaupakt.
We hebben reden om te geloven dat de Reaganadministratie en de NAVO er zo niet over denken. Zo komt dhr. Kampelman, de Amerikaanse vertegenwoordiger te Madrid, nog op 29 oktober te verklaren „dat het niet kan volstaan dat de S.U. zijn SS-20 raketten achter de Oeral terugtrekt maar dat ze vooral moeten vernietigd worden vooraleer er sprake kan zijn af te zien van de opstelling van de Pershing II en Cruise". Over de Poseidonraketten, die van op duikboten en van af het Amerikaans continent de ganse Sovjetunie onder schot houden, wordt echter niet gerept. De neutronenbom wordt vanzelfsprekend eveneens dood gezwegen. Hierbij komt dan nog dat Spanje besloten heeft eveneens tot de NAVO toe te treden. Toetreding die zeker alles behalve als een vertrouwenswekkende maatregel kan genoemd worden maar eens te meer het militaire evenwicht in Europa volledig scheef trekt. Hierbij komt dan nog dat Frankrijk, het Frankrijk van Mitterrand pertinent weigert zijn atoomwapens te laten meetellen bij de onderhandelingen over de denuclearisering van Europa.
We mogen ons dus geen illusies maken over de kansen van succes van te onderhandelingen waarmede op 30 november te Genève wordt gestart.
Het ligt voor de hand dat deze hard, moeilijk en lang zullen zijn.
Het zal er dus op aankomen de aktie met verdubbelde ijver voort te zetten. De voorbereiding en de betoging van 25 oktober hebben zeker iets losgeweekt. De recent gepubliceerde opiniepeiling komt dit ten andere nogmaals te bevestigen.
Rekening houdend met het belang van de inzet komt het er in eerste instantie op aan de eenheid van de vredeskrachten te bewaren en te verstevigen. Geen enkele beweging, geen enkele organisatie heeft het recht het monopolie voor zich op te eisen van de belangrijke strijd die vandaag is ingezet.
Het zijn de duizenden die op 25 oktober te Brussel achter de ordewoorden van VAKA-OCV en CNAPD samen hebben opgestapt die, doorheen hun verscheidenheid, de macht uitmaken van deze nieuwe brede vredesbeweging.
Het enige dat hen kan gevraagd worden is deze ordewoorden als dusdanig en in hun geheel te eerbiedigen en noch tijd noch moeite te sparen voor de verwezenlijking van het gemeenschappelijke doel.
Hiervoor zal het nodig zijn dat steeds meer mensen zich bij de beweging aansluiten. Want niets sluit uit dat, zo met de eisen van de betogers geen rekening wordt gehouden dat we nogmaals de macht van de openbare opinie moeten duidelijk maken. En dan, ja dan zullen we met nog meer mensen te Brussel moeten zijn.

A. De Smet.

BOUWEN AAN DE TOEKOMST

Het is voor iedereen duidelijk geworden dat het rumoer rond de kernraketten het werk is van beroepsagitatoren.
Deze agitatoren vertegenwoordigen slechts een steeds verder verschrompelende minderheid. Zij pogen hun wil op te dringen aan de meerderheid van de bevolking.

Zij trachten de publieke opinie te misleiden met leugens, vervalste gegevens en emotionele progaganda. Zij zijn wèl gekant tegen de raketten van de ene partij maar niet tegen die van de andere partij. Zij belasteren hun tegenstanders. Zij staan in dienst van een vreemde mogenheid, en ze zijn dus slechte vaderlanders en slechte Europeanen.

Al deze beweringen, waarmee de voorstanders van de installatie van de Pershing II, de Cruise Missile en de Neutronenbom hun tegenstanders te lijf gingen, blijken op henzelf van toepassing. Het is een fraaie ommekeer,en het is niet de enige die we op dit ogenblik meemaken.

Er heeft zich de afgelopen jaren een omkering van een aantal waarden voorgedaan die zich zo geleidelijk heeft voltrokken, dat niemand het heeft gemerkt tot de spanningen rond de raketten-kwestie ze op een flagrante manier heeft duidelijk gemaakt.

Het woord „pacifist", dat tientallen jaren lang een positieve klank had en van toepassing was op mensen die zich wilden inzetten voor de handhaving van de vrede en het zoeken naar vreedzame oplossingen voor geschillen, is de afgelopen jaren in de mond van een aantal staatslieden die ons regeren een vies woord geworden. Een pacifist is nu een lafaard die zich ten dienste heeft gesteld van Moskou om de Westerse beschaving te ondermijnen. En de hulde gaat naar mensen die zeggen dat „vrede niet het belangrijkste is in het leven" (Haig) of dat „een beperkte kernoorlog in Europa heel goed denkbaar is zonder dat die noodzakelijkerwijze tot een wereldoorlog moet ontaarden" (Reagan).

Na de Tweede Wereldoorlog vroeg men zich bekommerd af hoe men erin zou slagen in de Duitse natie het militarisme uit te bannen en er een reële vredeswil op te bouwen gegrondvest op demokratische besluitvorming. Op dit ogenblik is het de grote bekommernis van de Westerse regeringen, hoe men in Duitsland (en elders in het Westen) het militarisme kan aanwakkeren en de massale vredeswil van de bevolking aan banden leggen. In de oren van die mensen klinkt het dreunen van de passen van de 300.000 betogers voor vrede in Bonn dreigender dan de dreun van de paradepas van Hitlers legioenen in de jaren dertig klonk.

Het is een beklemmende vaststelling, dat het militaristisch denken de officiële doktrine van de parlementaire demokratieën geworden is. Want wat is militaristisch denken anders, dan dat men gelooft dat politieke spanningen tussen landen en - of regimes op de eerste plaats een militair antwoord vragen ? Eerst bewapenen en dan praten. Dat was de doktrine van de Koude Oorlog die in de jaren '40 door Truman gelanceerd werd, en waartegen één van de toenmalige promotoren van die Koude Oorlog, George F. Kennan, zich nu zó fel tegen gekeerd heeft, dat hij een van de meest gezaghebbende stemmen in de ontwapeningsbeweging is geworden.

Maar we lijken nu op een keerpunt te zijn gekomen.

Voor het eerst sinds de anti-atoommarsen van de jaren '60 heeft de vredesbeweging weer aansluiting gevonden met andere grote gestruktureerde politieke en syndikale bewegingen. Dat die aansluiting er pas nu gekomen is, daarvoor is de vredesbeweging niet verantwoordelijk.

Om de meerderheid van een bevolking te kunnen mobiliseren is een aantal objektieve faktoren nodig die gedurende een kleine twintig jaar blijkbaar in te geringe mate voorhanden zijn geweest. Bewustwording ontwikkelt zich traag in de onderstroom van het menselijk denken, en breekt dan naar buiten als een aantal elementen dit begunstigen.

Dat is nu gebeurd. Een beweging die gisteren marginaal leek, is een macht geworden.

Dat is niet spontaan gebeurd. Het is het werk geweest van honderden militanten in aktiegroepen, in politieke organisaties, in socio-kulturele verenigingen die jarenlang naar dit doel hebben toegewerkt. Maar het is helaas ook een bittere les van de geschiedenis, dat wat veroverd werd met moeite en zwoegen wèl spontaan weer weg kan vloeien en verloren gaan.

Daarom is er nu voor de Vredesbeweging een taak die veel zwaarder zal zijn dan het organiseren van een betoging : het in stand houden van de stroming, en deze omzetten in politieke aktie. Als ze dàt kan, zal ze ook een dynamiek ontwikkelen die verder gaat dan het verhinderen van de plaatsing van kernraketten : dan zal ze mee de stuwkracht leveren om in Europa een vredeswil te vestigen en de konkrete stappen af te dwingen die nodig zijn om de weg op te gaan naar reële ontwapening.

En omdat deze kracht op de eerste plaats een morele kracht is, kan ze ook niet afgewogen worden naar de omvang van het land. In de afwijzing van een nieuwe bewapeningswedloop klinkt de stem van kleine landen als België en Nederland even luid als die van grotere landen.

W. Courteaux

BRUSSEL 25 OKTOBER
EEN NOOIT GEKEND SUCCES

Toen, het moet een goed jaar geleden zijn op een nationale VAKA vergadering het voorstel op tafel kwam om, in het kader van de week voor ontwapening van de V.N. op 25 oktober een nationale betoging te organiseren tegen de opstelling van de kernraketten in ons land, heeft geen enkel van de aanwezigen zeker gedacht dat dit initiatief een dergelijk succes zou kennen.

Er werden ontwerpteksten voor de oproep en orderwoorden opgesteld die, ook in het OCV voorgesteld en besproken werden. Met de franstalige vrienden van de CNAPD werd eveneens overleg gepleegd en ... de voorbereiding van wat de betoging van 25 oktober zou worden was begonnen.

Niemand weet hoeveel vergaderingen er sindsdien op nationaal, regionaal en plaatselijk vlak gehouden werden. Vandaag is dit wellicht van minder belang maar het is nuttig het niet te vergeten. Het is in bijzonder van belang omdat het aantoont hoe gans de beweging naar 25 okt. toe van onder uit is gegroeid, hoe vanuit de basis de stroming is ontstaan die stapsgewijze, op een steeds groter deel van de openbare opinie kan rekenen.

De steun van de grote sociale, culturele en politieke organisaties is zeker niet zonder belang geweest. Deze zouden echter niet mogelijk zijn geweest zonder de van onder aan gegroeide pluralistische beweging die dank zij VAKA en OCV werd op gang gebracht. Het zou goed zijn dat iedereen hiermede zou rekening houden.

* * *

Wie de betoging van 25 oktober in Brussel meegemaakt heeft, we veronderstellen een groot deel van de lezers van VREDE, hoeft niet overtuigd te worden van het indrukwekkende van deze manifestatie.

Brussel beleefde zijn grootste massamanifestatie sinds de Tweede Wereldoorlog.

Deze mars was méér dan een hoopvolle doorbraak van het „neen aan de atoomwapens".

Het was een bijeenkomst van mensen die ervan overtuigd zijn dat het gevaar voor een kernkonflikt, uitgerekend in Europa zeer reëel wordt op het ogenblik dat wij (West-Europa) geïnstalleerd worden met de door de NAVO voorziene Pershing II en Cruise-raketten.

Eén van de grote eisen van de betoging was dan ook een konkreet bewerkstelligen van een kernvrije zone in Europa.

De betoging is gestart...

...de dokters waren present...

...en de kunstenaars eveneens...

De vrees voor een kernkonflikt werd dan ook op alle mogelijke manieren geuit, van zeer plastisch-visuele middelen tot het uitschreeuwen van slogans. Verschillende groepen waren duidelijk weken op voorhand bezig geweest hun blikvanger te konstrueren.
Aan ludiciteit ontbrak het zeker niet. Iedereen wou op zijn manier, alleen of in groep, uiting geven aan zijn protest, zijn vrees, zijn alternatief.
De grondige voorbereiding van de betoging had zeker ook zijn weerslag op de kwantiteit van deze betoging.
Tweehonderdduizend mensen verzamelden zich tussen 12 u. en 14 u. van aan het Noordstation tot aan het Brouckèreplein, van het Rogierplein tot de Koningstraat. Ook alle aanpalende straten vulden zich met betogers. De mensenmassa werd onoverzichtelijk, wat uiteraard in een vertraagde start resulteerde.
Rond 14.45 u. stapte dan eindelijk Antwerpen als eerste provincie op, voorafgegaan door een kop van prominenten. Deze kopgroep bestond uit twee vertegenwoordigers per organisatie die het platform van de betoging onderschreef samen met de aanwezige ministers, partijvoorzitters, senatoren, parlementairen, syndikaal verantwoordelijken, enz. waaronder : Willy D'Havé, Georges Derieuw, Ignaas Lindemans, Karel Van Miert, Guy Spitaels, Louis Van Geyt, Louis Tobback, Wivina De Meester, Willy Desaeyere, Ernest Glinne, Mark Galie, Miet Smet, Jaak Vandemeulebroucke, Lydia De Pauw, Rik Kuyle, Freddy Willockx, Gilbert Temmerman, Jef Turf, Jos Wijninckx, Willy Calewaert, Willy Peirens, Georges Debunne, Kris Merckx, Ludo Dierickx, Louis Van Velthoven, enz.
Vrede v.z.w. werd vertegenwoordigd door André De Smet en Michel Tanret.
Het gezelschap van prominenten werd urenlang gevolgd door een enorme massa mensen, in een kleurrijke optocht. Na Antwerpen kwam Brabant, Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen met daartussen de groepen van „Medici tegen atoomwapens", Vrouwelijke religieuzen, en de „Kunstenaars tegen atoomwapens". Rond 19 uur kwamen op het eindpunt aan de Ninoofse Poort de laatste Westvlaamse betogers aan, die gevolgd werden door een aanzienlijke groep immigranten. Voor een grote groep Waalse betogers werd het uren wachten wat teveel zodanig dat op bepaalde momenten een parallelle betoging van Waalse manifestanten door de Nieuwstraat liep. Na de Walen konden dan eindelijk de buitenlandse delegaties opstappen bestaande uit Engelsen, Duitsers, Nederlanders.
De reakties van officiële zijde bleven dan ook niet lang uit. Dhr. Tindemans bijvoorbeeld verklaarde onomwonden dat een dergelijk massaprotest zijn, houding en de houding van zijn (o zo volks)partij

...ook de jongeren waren er...

...hand in hand kameraden...

...in de geest van Uilenspiegel...

niet zou wijzigen. Dat andere politici toch niet zo maar voorbijgaan aan de manifestatie bewijst de uitnodiging van dhr. Nothomb de zondagmorgen met de organisatoren. De vrijdag (23 oktober) had in Hertoginnedal reeds een colloquium plaatsgevonden omtrent de plaatsing van de kernraketten in België, waarbij naast de NAVO, Buitenlandse Zaken en de pers ook de vertegenwoordigers van de Belgische vredesbewegingen waren uitgenodigd.
Het Belgische volk zegt duidelijk „neen" aan de kernraketten (wat door de verschillende enquêtes nog eens extra bewezen wordt).
Aan de heren en vrouwen toekomstige politiekers om er in hun beleid rekening mee te houden.
De aktie blijft dan ook niet bij een overdonderend massaprotest. De petitie-aktie wordt met heel veel aandacht verder gezet. Er worden bussen ingelegd om solidair mee te betogen met onze Nederlandse collega's. De NAVO-top van begin december wordt voorzien van een internationale schaduwkonferentie.
Samen met andere Europese vredesbewegingen gaan we verder tegen de dreiging van de kernwapens voor het realiseren van een wereldvrede.

* * *

Ch. F. Nothomb, Minister van Buitenlandse Zaken, nodigde in de voormiddag van zondag 25 oktober een afvaardiging uit van de inrichters van de betoging, R. De Gendt, A. De Smet, I. Lindemans en J. Hanssens namens het OCV en VAKA en P. Galand, R. Ugeux en J. Dubosch van de CNAPD werden er door de minister ontvangen in aanwezigheid van de belangrijkste medewerkers van zijn kabinet en de leden van de Commissies van Buitenlandse Zaken en Defensie van Kamer en Senaat. Ook de pers was op deze ontmoeting uitgenodigd.
P. Galand en R. De Gendt, maakten er de standpunten van de inrichters van de betoging bekend o.m. voor wat betreft de oproep en de zes ordewoorden die de basis van deze manifestatie uitmaakten. Tevens vroegen ze meer begrip van de overheid voor de verzuchtingen van de openbare opinie voor wat de problemen van ontwapening en vrede betreft en legden de nadruk op de noodzaak van effectieve onderhandelingen.
De wenselijkheid van een regelmatig overleg tussen de overheid en de vredeskrachten werd eveneens onderlijnd.

Foto's :
Alberto Fernandez en
Jo Clauwaert

* **Russisch Aardgas.** De Financieel Ekonomische Tijd maakt melding van de groeiende druk v/d Amerikanen tegen de Russische aardgasleveringen aan West-Europa. Volgens Europese kringen in Luxemburg zal een Amerikaanse missie, die vanwege de Reagan administratie alle volmachten krijgt, eerstdaags drie Europese hoofdsteden o.m. Bonn, Londen en Parijs aandoen om, door het aanbieden van „alternatieven" Europa te doen afzien van de aardgasleveringen uit de Sovjetunie. Kortom om Europa nog meer afhankelijk te maken van de Verenigde Staten en de zo noodzakelijke handel tussen Oost en West, een uiterst belangrijke schakel bij het tot stand komen van de détente, in de grond te boren.

* **Multinationals.** Nu ook het Europees parlement een resolutie aanvaard heeft ten gunste van een EG-kontrole op de multinationals meenden de Amerikaanse multinationale ondernemingen dat het ogenblik gekomen is om tot de tegenaanval over te gaan. Zo werden bij het Amerikaans Kongres al drie wetsvoorstellen ingediend om een eventuele Europese richtlijn te ontkrachten (indien de resolutie door de Europese ministerraad wordt goedgekeurd). In een eerste voorstel wordt de president van de Verenigde Staten de mogelijkheid geboden buitenlandse maatregelen waardoor Amerikaanse bedrijven gediscrimineerd worden te beantwoorden. Het tweede en derde voorstel willen een eventuele Europese richtlijn boycotten door het zakengeheim van de Amerikaanse bedrijven te beschermen.

* **Frankrijk.** Naar aanleiding van het besluit om een vermogenbelasting in te voeren in Frankrijk werd volgend overzicht van een Frans bureau voor statistiek gepubliceerd : 10 pct. van de Franse bevolking bezit 57 pct. van het totale vermogen in Frankrijk. 11 pct. heeft geen vermogen en 37 pct. beschikt over een niet noemenswaardig kapitaal. Bij het opstellen van de gegevens is men uitgegaan van het bezit van woningen, kapitaal, waardepapieren en vermogen uit onroerende goederen en grond. Bezit van bos, edelstenen, meubelen is niet meegerekend. De nieuwe vermogensbelasting, minimaal een half procent, wordt geheven vanaf drie miljoen frank (d.i. 22,5 miljoen Bfr.) Rijkdom begint bij de Franse statistieken bij één miljoen frank d.i. 7,5 miljoen Bfr.

HET BEWUSTZIJN GROEIT !

Sedert december 1979, de periode van het NAVO-dubbelbesluit, zijn verschillende wetenschappelijke opiniepeilingen uitgevoerd rond het onderwerp van de installatie van kernraketten in België.
Bij vergelijking van de resultaten, wijzen de cijfers op een onbetwistbare evolutie in de richting van een groeiende weerstand tegen de installatie van kernraketten in ons land.

Op 1 oktober '81 verscheen in het weekblad „L'Evènement" onderstaande tabel als resultaat van een enquête, uitgevoerd door INSUOP, een dienst van de franstalige afdeling van de Vrije Universiteit van Brussel.
Dezelfde dienst voerde in 1980 een gelijkaardige enquête uit.
In onderstaande tabel worden de cijfers vergeleken : de cijfers geven het percentage van de bevolking weer.

	Akkoord met plaatsing		Niet akkoord met plaatsing		Geen mening of geen antwoord	
	1980	1981	1980	1981	1980	1981
België (totaal)	26	26	41	50	32	24
Vlaanderen	23	23	42	53	34	23
Wallonnië	28	29	42	44	30	26
Brussel	28	27	40	51	30	21
mannen	31	33	41	48	26	19
vrouwen	20	19	41	52	38	28
arbeiders	18	19	46	53	35	28
bedienden	27	26	42	56	29	18
handelaars	30	29	33	49	36	22
kaderleden	38	37	35	40	27	21
landbouwers	30	25	37	50	33	25

De resultaten van deze vergelijkende studies vallen volledig uit in het voordeel van de tegenstanders van de kernraketten. Dat deze evolutie zeer snel verloopt bewijst de enquête van het Interuniversitair Instituut voor Advies en Opiniepeiling (IAO), een peiling exclusief uitgevoerd voor De Standaard, Het Nieuwsblad en De Gentenaar en die plaats vond tussen 14 en 18 oktober, een grote week voor de betoging in Brussel.
Hieruit blijkt dat 65,9 procent van de Belgische bevolking de plaatsing van de Amerikaanse kernraketten in ons land afwijst.

De spreiding van de antwoorden op de vraag : „Nog dit jaar moet de regering, ingevolge een besluit van de NAVO, een beslissing nemen over het installeren van kernraketten op Belgisch grondgebied. Staat u tegenover het installeren zeer gunstig, eerder ongunstig, helemaal ongunstig of onverschillig.

	Zeer gunstig	Eerder gunstig	Eerder ongunstig	Helemaal ongunstig	Onverschillig	Geen antwoord
België	5,2	13,3	24,1	41,8	13,6	2,0
Brussel	13,0	13,5	15,7	43,0	11,7	3,1
Vlaanderen	1,7	12,9	28,6	39,0	16,2	1,6
Wallonnië	7,6	13,8	20,6	45,1	10,9	2,1

De afwijzing wordt unaniem genoemd, omdat geen betekenisvolle verschillen, werden vastgesteld naargelang leeftijd, beroep, inkomen, woonomgeving en politieke voorkeur van de ondervraagden.

Deze peiling bewijst dat momenteel ongeveer tweederde van de Belgische bevolking gekant is tegen de plaatsing van kernraketten in ons land.
Een cijfer waar politici en politieke partijen niet kunnen naast kijken.
Het betekent ook dat de Belgische bevolking zich steeds meer bewust wordt van het groeiend gevaar voor een kernkonflikt, met alle gevolgen vandien voor Europa en voor de wereld. Het blijft echter niet bij bewustzijn. De massale opkomst van 25 oktober bewijst dat mensen meer en meer bereid worden zich aktief te verzetten tegen een maatregel die indruist tegen de opinie van de meerderheid van ons volk.

Een teken aan de wand voor de toekomstige politici om er in hun beleid zeker rekening mee te houden.

„... De experten schatten bijvoorbeeld het aantal kernkoppen op 40.000.
Hun ontploffingskracht staat gelijk met 1 miljoen maal de bom van Hiroshima, d.w.z. drie ton TNT voor ieder man, vrouw of kind die op deze planeet wonen. Een intercontinentale raket heeft ongeveer 30 minuten nodig om zijn doel te bereiken. Deze tijd is veel korter voor een ballistische raket die b.v. vanaf een duikboot wordt afgeschoten zodat, zelfs bij onmiddellijk alarm het voor de bevolking onmogelijk is nog te evacueren of zich in veiligheid te stellen. De ontploffing van één megaton boven een stad van 4 miljoen inwoners, b.v. Detroit of Leningrad, zou volgende gevolgen hebben : in Detroit zou deze ogenblikkelijk 500.000 mensen doden en zouden er 600.000 zwaar gekwetsten zijn. Voor Leningrad, tengevolge van het demografisch verschil tusen de twee steden zou het aantal slachtoffers het dubbele zijn..." uit een toespraak van Mevr. Waldheim - Chef van het Centrum voor ontwapening van de V.N. te Genève.

BONN 10 OKTOBER 1981

De hoop om kontakt te krijgen met een Belgiese delegatie „am Schlachthof" verdween vlug toen we vanuit de afgeladen volle boemel van Keulen naar Bonn rijen betogers op de perrons, rijen geparkeerde bussen langs de sporen en groepen mensen tussen het gewurm door te zien kregen die zich in de randsteden verzamelden met vlaggen en spandoeken richting Hauptbahnhof.

Trouwens, je moest je naar de uitgang door een steeds maar aangroeiende troep mensen heenwringen om dan van een van de 3.000 „Ordner" te horen dat de internationale delegaties op de Schlachthof zeker niet meer te bereiken waren, dat ze daar al van negen uur af op weg waren naar de „Hofgarten" om de laatsten rond de middag de kans te geven aan te komen. Het zou me ook verder niet lukken om ook maar één Belg tegen het lijf te lopen die op een van de 2960 bussen had gezeten die 's nachts vertrokken waren.

De Hofgarten voor de universiteit - waar ze vroeger tijdens het nazi-bewind vreugdevuren hadden gestookt van boeken, waar ze antifascistische studenten tegen de muur hadden gezet - was bezet door tienduizenden jongeren, vooral vrouwen en ook oudere mensen, veteranen van de vredeskampagne in '58. Allen hadden gehoor gegeven aan de oproep van het door de „Verfassungsschutz" argwanend bekeken Keuls „Komitee für den Frieden, Abrüstung und Zusammenarbeit" en de „Deutsche Friedensunion". De wei, die zo'n honderdduizend mensen 'n plekje bieden kon was eivol. Dank zij 'n zendinstallatie werden de redevoeringen en optredens vanop het centrale podium overgedragen naar de achter 't station gelegen Poppelsdorfer Allee waar zich nog 'n honderdduizend betogers hadden verzameld. De overige duizenden verdrongen zich door de winkelstraten van de stad. Schouder aan schouder stond men. Uitstalramen - vooral dan van banken - waren toegetimmerd met vezelplaten, ideaal voor graffity, slogans en uitspraken als : nu jullie hier toch massaal aanwezig zijn zou d'r best een neutronenbom mogen ontploffen, dan waren we meteen van jullie af en was ons geld tenminste safe !

Hoe dan ook, betogers hebben zin voor humor. „'n Nieuwe job voor Reagan, kelner bij Mc. Donald" of „Petting statt Pershing" en „Bumsen statt Bomben" ,Hopp, hopp, hopp, Kernraketten stopp".

Op straathoeken en pleinen waren er allerlei stands georganiseerd met een enorme keus aan klevers en badges. Mensen van het „Komitee für Frieden und Abrüstung" waren geschminkt en hadden een skelet op hun witte overall geschilderd. Zelfs enkele honden droegen bordjes met bv. „Ik sch... op de neutronenbom".

Terwijl Harry Belafonte zingt, zoekt men een plekje in een cafetaria, Kuchen und Kaffee en rijtje schuiven voor 't WC. Verderop lerse Folk met doedelzak, liedjes van 't werkvolk, chansons, de redevoeringen op 't groot podium gaan verloren in een massa nu reeds aangegroeid tot meer dan driehonderdduizend. Niemand is ontgoocheld, men is blij dat er zovelen zijn. Antifascistische Turken verkopen pizza's, heerlijk.

Een groep „Bundeswehrsoldaten" in uniform, uitgerust met rode anjers en rozen komen langs met spandoeken. Hun exgeneraal D. Bastian spreekt op 't podium vandaag !

Dat alles onder 't oog van politieagenten die hun knuppels die dag hadden geruild tegen.. bloemen ! Sinds de dood van de 18 jarige Klaus Jürgen Rattay in Berlijn lijkt 't onmogelijk.

Neo-nazi's gooien elders voetzoekers, punkers smijten flessen tegen de grond, hun geisoleerde verschijning is voer voor fotografen. Er komt 'n handgemeen van, groene ledermantels en rood - blauw - oranje geverfde haren willen niet op grootbeeld komen. Politie in burger treedt onmiddellijk, efficiënt op.

Over het hele gebeuren waken ook nog de helikopters van de rijkswacht ... en een rondcirkelende Piper met de slogan „Wer demonstriert in Moskau?" gecharterd door de „Vereinigung für Friedens- und Sicherheitspolitik" (met de nadruk op „Sicherheit"!). „Hubschrauber weg" roept men op de wei. De prominenten op klapstoeltjes zijn aan 't woord : Prof. Gollwitzer, Doretta King, weduwe van de vermoorde Martin Luther, Albertz, predikant, Heinrich Böll en z'n vrouw, de theologe Ranke - Heinemann, dochter van de vroegere president, Erha Eppler, SPD - lid, Petra Kelly, woordvoerdster van de Groenen, Georg Benz voor IG - Metall e.a.

Achteraan, over de hele breedte van de Hofgarten, heeft men een spandoek opgesteld „Der Feind steht im eigenen Lager" : de vijand staat in het eigen kamp. Verderop zitten ouders met kinderen op 'n plastiek te picknicken, klauteren er anderen op takken in de bomen, 't dak van de U-Bahn is reeds volzet.

„Onze politici merken 't niet dat ze krankzinnig zijn, zegt Ranke - Heinemann, wij willen geen offerdood voor vreemde grootheidswaanzin".

„De politici moeten toch weten, zegt Heinrich Böll, wanneer ze door de arsenalen van hun legers gaan... dat zij de angst verspreiden" !

„De politieke tegenstanders van de vredesbeweging, aldus Georg Benz, die deze manifestatie als een zaak van Moskou belasteren en daarmee tienduizenden mensen, die zich voor de vrede inzetten, tot politiek willoze handlangers bestempelen, hebben de geschiedkundige les, die de Duitsers deze eeuw hebben gehad, niet begrepen... Ik zet mijn hoop voor de toekomst op de jongeren, en ik geloof dat wij ouderen met de ervaringen van een jeugd temidden van het fascisme en de oorlog het deze generatie verschuldigd zijn, haar wil tot vrede en haar neen tegen totalitaire regimes, te ondersteunen".

„Samen leidt ons de wil de keten van de bewapeningswedloop te doorbreken, die ons allen in de richting van de afgrond duwt" zegt Eppler. „Het kan toch geen natuur zijn, dat Oost en West op gelijke wijze hun eigen bewapening steeds maar als 'n onvermijdelijk antwoord beschouwen op de krankzinnige poging van de ander om een geweldig overgewicht nog verder uit te bouwen. Wij willen deze keten verbreken, waar we kunnen, hier in West-Europa, in Duitsland.... Men heeft ons van kortzichtigheid verweten, gezien we ons vooral tot onze regering wenden en niet tot de Russische".

De reden hiervoor ligt voor 't grijpen : wij, de meesten onder ons, hebben gekozen voor onze regering en niet voor de Sovjet-Russische. Zij is onze gesprekspartner. Een demokratisch mandaat - en de rege-

Ook een grote groep dienstplichtigen namen deel aan de betoging te Bonn.

ring heeft er een - is tenslotte geen blanko cheque.... Een volk dat zonder enige reaktie dit gebeuren laat, hoeft men niet meer te doden, het is reeds dood... deze vredesbeweging toont dat de oude naties van Europa meer zijn dan schaakfiguren op het bord der wereldmachten, beide wereldmachten.

Wij hebben geen angst voor de slogan van het anti-amerikanisme, Wat is dat voor 'n slaventaal, die het fronsen van het voorhoofd van een vreemde regering tot een politieke maatstaf maakt ? ..... Een vredesbeweging vormt slechts dan een meerdere als ze zich openstelt voor ieder die er wil bijkomen.... De vredesbeweging is immers geen verbond van afgescheurden met naievelingen maar een verbond van hen die niets meer van bewapening willen weten met dezen die er reeds te veel van weten. Wij zullen een meerderheid vormen als deze vredesbeweging aanstekelijk is ... het zou een beweging moeten zijn van moedigen, niet van bangerds, van diskuterenden, niet van schreeuwers, van zelfkritische, niet van arrogante mensen, van inventief agerende, niet van stom gehoorzame mensen, van vredelievenden en niet van gewelddadigen, van vrolijke mensen, niet van fanatici, van beminnenden, niet van hatenden .. tot zover Erhard Eppler ! Niet voor niets dus, dat Petra Kelly Eppler tot de nieuwe kanselier uitriep, die dag. Het applaus was trouwens overdonderend. Na twee wereldoorlogen lijkt het dat de Duitsers wel degelijk iets geleerd hebben. Hollanditis blijkt een goedaardige ziekte te zijn.

Hendrik Braem.

* **Finland.** Ook in Finland neemt het verzet tegen de kernbewapening toe. Ruim 120.000 mensen betoogden op 29 oktober tegen de neutronenbom, tegen de bewapeningsplannen van de regering Reagan en voor algemene kernontwapening in Europa. Sinds de algemene staking van '56 kwamen er nooit zoveel mensen op straat.

* **Kernvrije Gemeenten.** Steeds meer Engelse gemeenten verklaren zich kernvrij. Manchester was de eerste gemeente die kernvrij werd, in november '80. Sommige lokale besturen delen het ministerie van binnenlandse zaken mee dat ze niet wensen mee te doen aan de onzinnige burgerbeschermingsplannen. Een speciale werkgroep, de „Huddersfield Nuclear Free Zone Workshop", probeert dit initiatief te verspreiden naar zoveel mogelijk regio's. Stilaan begint het idee ook ingang te krijgen buiten Groot-Brittannië. In Italië en Portugal verklaarden al enkele gemeenten zich kernvrij. Ook in België lopen een aantal mensen met dergelijke plannen rond...

WE STAAN NIET ALLEEN...

Na de betoging van de 300.000 te Bonn is Brussel, met zijn 200.000 betogers eveneens een succes geworden. Zaterdag 24 oktober waren er te Londen eveneens 200.000 betogers opgekomen tegen de opstelling van de kernraketten in Groot-Brittannië. In Italië kwamen dezelfde dag te Rome eveneens 300.000 mensen manifesteren maar deze betoging was in de voorgaande dagen reeds voorafgegaan door de mars naar Assisi (50.000), 20.000 te Sicilië en een jeugdbetoging te Rome eveneens met 50.000 jongeren.

Te Parijs betoogden op 25-10 eveneens 100.000 mensen maar de pers heeft het nog maar eens nodig geacht, volgens vroegere gewoontes, deze betoging als eenzijdig en kommunistisch voor te stellen. Nergens werd melding gemaakt, ondanks dat dit in de Franse pers bekend werd gemaakt, dat deze Parijse betoging georganiseerd werd door de Franse Vredebeweging en b.v. dat de Franse Katholieke Arbeiders Jeugd (KAJ) een der mede organisatoren was. Woordvoerders op de slotbijeenkomst van deze manifestatie waren o.m. L. Seguillion van Témoignages Chrétien, Adm. Sanguinetti van de P.S. en Mevr. Waldheim - Natural van de ontwapeningskommissie van de V.N.

In het kader van de Week voor de Ontwapening van de V.N. werd ook te Potsdam (DDR) een betoging voor ontwapening gehouden waar eveneens 50.000 personen aan deelnamen.

Op het ogenblik dat we dit neerpennen heeft noch de nationale, noch de internationale pers enig bericht doorgegeven van andere vredesmanifesaties die elders op 24 of 25 oktober in het kader van de Werelddag voor de ontwapening doorgingen. Geen nieuws dus over Tokio, Hiroshima, Stockholm enz. enz. Zonder overdrijven kan zeker onderlijnd worden dat ruim 1 miljoen mensen op straat zijn gekomen om uiting te geven aan hun verzet tegen de bewapeningswedloop en meer konkreet tegen de opstelling van nieuwe kernraketten, voor de ontmanteling van alle bestaande atoomwapens in Oost en West en het totstandkomen van kernvrije zones.

DE EURORAKETTEN
DE NIEUWE BEWAPENINGSWEDLOOP :
60.000 MILJARD BELGISCHE FRANK

Het grote Westduitse weekblad „Der Spiegel" wijdde in zijn nrs. van 6, 13 en 20 juli een diepgaande studie aan deze zaak. Waarom besliste men in december 1979 om nieuwe Amerikaanse raketten te installeren in Europa, die voldoende reikwijdte hebben om tot ver in de Sovjetunie doelen te bestoken ? Ook de te voorziene gevolgen van deze nieuwe raketopstellingen werden onderzocht.

Het schrikbeeld van de SS-20

Men heeft al 2 jaar misbaar gemaakt over de opstelling van de SS-20, de nieuwe Sovjetraketten met middellange actieradius, die elk doel in West Europa kunnen bereiken. Feitelijk nemen de SS-20 de plaats in van de sinds 1975-76 opgestelde raketten SS-4 en SS-5, ook gericht op West-Europa. De Sovjets voerden hiermee een modernisatie uit van hun kernarsenaal dat een achterstand had van 10 à 15 jaar op het Westen. Het betrof voor hen de vervanging van zeer geduchte wapens, maar die echter weinig trefzeker waren.

Volgens het IISS, bleven er minder dan 25 procent van de 380 raketten in dienst, die hun doel zouden kunnen bereiken (1). Ze werden vervangen door raketten met vaste brandstof en met een grotere nauwkeurigheid. Zoals de Amerikanen overigens, die vanaf 1986 de „Titans" vervingen door de „Minutemen" en vervolgens de „Polaris" door de „Poseidon". De invoering van de SS-20 betekende helemaal niet dat de Sovjets hun strategie hadden gewijzigd. Het was eerder het resultaat van een technisch noodzakelijke vernieuwing. (2)

Voor West-Europa was er weinig verandering. Het bleef onder de bedreiging van een aantal gelijke Sovjetraketten met analoge draagwijdte en met een vuurkracht die zonder twijfel minder gecompenseerd werd door een superieure precisiteit. Twintig jaar geleden werd er met de SS-4 en de SS-5 evenwicht bereikt met de „Thor", gestationeerd in Italië, Turkije en Groot-Brittannië. Deze raketten werden vervangen door lucht- en zeemachtwapens : de bombardementsvliegtuigen F 111 en de Amerikaanse en Engelse atoomduikboten geplaatst onder NAVO bevel (dragers van de raketten „Polaris" en later „Poseidon"). Dan moeten we er nog de atoomduikboten bijvoegen en de grond - grondraketten van de Franse „Force de frappe".

En dan plotseling zegt men dat het evenwicht verbroken is ! Der Spiegel :

„De stafchefs van de USA laten altijd de 400 atoomkoppen van de duikboten in de NAVO-zone in de berekening van de wapens met middellange draagwijdte meespelen in hun jaarlijkse vergelijkende studie voor het fiskale jaar 1981 (Military Posture). Voor hen zoals voor de „Military Balance" van het „Institute for Strategic Studies" te Londen bestaat altijd, niettegenstaande de SS-20, een benaderend evenwicht tussen de NAVO en het Pakt van Warschau (1 à 1,5 volgens de „Military Balance").

In de vergelijkende studie van de Bondsrepubliek over de wapens in het domein van de middellange afstandsraketten ontbreken daarentegen volledig de Amerikaanse raketten, geïnstalleerd op duikboten. De Engels oorlogsschepen werden er ook niet bij vermeld. Deze machtige schepen, volgepropt met vernielende krachten, met een onverwoestbare kapaciteit aan afschrikking, die men nog volledig meetelde in 1978 op de Bundestag, bestaan gewoonweg niet meer voor Bonn !

„Er is dan ook niets verwonderlijks aan dat dank zij die leemte de Sovjets plotseling ten tonele verschijnen met een verpletterende superioriteit. Het is niet verbazingwekkend dat het becijferde evenwicht in Europa verstoord wordt, wanneer het meesterstuk van dit evenwicht, en dit zijn bijna 20 jaar lang de duikboten, plotseling voor goed onderduiken !"

„Het is dank zij deze goochelroer met de duikboten dat men de indruk geeft van een minderwaardige westerse bewapening (in een rapport : 1 tegen 8) ten opzichte van de SS-20, dus dank zij een vrij eenvoudige manipulatie van de feiten. In de Bondsrepubliek is dit geheim gehouden voor het grote publiek, wat ook gebeurt door de Sovjetpers die het eigen volk misleidt door manipulaties van de statistiek".

„Wat is er gebeurd ? Hebben te ijverige propagandisten van de regering van Bonn simpelweg in akkoord met de NAVO de cijfers gemanipuleerd om de publieke opinie de noodzakelijkheid van een nieuwe bewapeningsinspanning (Nachrüstung) te doen slikken ? Of heeft Washington reeds ten tijde van Carter aan de innerlijke keuken van de NAVO laten weten dat de Amerikaanse president niet meer klaar staat om de raketten van de duikboten te gebruiken om een plaatselijke Sovjetaanval te verhinderen in Europa ? Waagt hij het niet meer ten opzichte van zijn eigen land ?

„(.....)" Wat ernstiger geworden is, is niet zo zeer de bedreiging uit het Oosten. Wat veel erger is zijn de twijfels die de Amerikanen en hun geallieerden uiten ten opzichte van de ernst en de aard van de „atoomparaplu" voor Europa" (3)

Een tegenzet als antwoord op een niet bestaande uitdaging.

De door de Amerikanen ontrukte beslissing aan de weigerachtige geallieerden om Pershing II en Kruisraketten te plaatsen in Groot-Brittannië, Italië, de Bondsrepubliek, België en Nederland, werden gepresenteerd als een middel om te antwoorden op de SS-20. Welnu, deze mogelijkheid bestond al.

Een Amerikaanse expert, Milton Leitenberg, die werkt aan het „Instituut voor Buitenlandse Politiek" te Stockholm, heeft zijn verwondering uitgedrukt in een studie verschenen in de lente van 1980 :

„In feite zijn de raketten „Poseidon" met meervoudige atoomkoppen, geïnstalleerd op Amerikaanse duikboten, de replika van de NAVO op de SS-20. Hun intrede en indienstneming dateert van 1970. Ze hebben dezelfde reikwijdte als de SS-20, (4500 km) en ze hebben ook dezelfde precisiteit (op 550 m na nauwkeurig maximum). Hun superioriteit is hun onkwetsbaarheid, waar men daarentegen toch de standplaatsen van de SS-20 kan treffen".

Want indien dit Sovietprojectiel in het westen wordt beschreven als mobiel, kan het toch niet worden gelanceerd van gelijk welke plaats, daar deze toch dient geïnstalleerd als startbaan. Voor elke raket bestaat er dus een keuze tussen een behoorlijk aantal van deze startplaatsen. Maar deze zijn allemaal gekend dank zij de opsporingsmogelijkheden van de Amerikaanse satellieten.

Daarentegen, noteert „Der Spiegel" stelt

men wapens tegen de SS-20 op die van meet af een overduidelijk nauwelijks een directe invloed kunnen hebben op deze bedreiging, te weten de Pershing II en de Kruisraketten.
Deze twee systemen moeten aan de grond gestationeerd worden op een behoorlijke afstand van de SS-20. In alle ernst, zelfs maar enkele Kruisraketten kunnen de dreigende SS-20 installaties al treffen. Hoe kan een evenwicht resulteren in zo'n wansmakelijke klucht ?

De werkelijke reden

Men kan zich dan afvragen wat toch de echte reden is van het Amerikaanse aandringen om nieuwe raketten te installeren op Europese bodem, grondinstallaties wel te verstaan, niet op zee.
Men heeft gezegd dat Harold Brown op deze manier het landleger heeft willen bevoordeligen en niet de zeemacht. Maar men moet verder zien, wat George W. Rathjens, oud medewerker van het „Institute for Defense Analysis" (afhangend van het Pentagon) nu professor in Politieke Wetenschappen aan het „Massachussets Institute for Technology", ook doet.
„De nieuwe wapens in Europa moeten het zeer onwaarschijnlijk risico voorkomen voor de USA om te vroeg en automatisch tussen te komen met hun centrale stategische wapens, wanneer het Europa betreft. Het is nochtans om dit buitengewoon onwaarschijnlijk risico te vermijden, dat ze het zeer reële risco, het gevaar van een plaatselijke kernoorlog in Europa, doen toenemen en vermeerderen".
„Na de val van de Sjah werd de Carterregering aangezet om de toestand in haar voordeel te herstellen. Die situatie werd genoemd „dominant deterrence" („het overwicht in de afschrikking"). Dat betekent dat ik mijn tegenstander meer afschrik dan hij mij kan afschrikken, zodat ik bij een crisis op hem een grotere psychologische druk kan uitoefenen dan hij op mij. Zich steunend op de Pershing II en de Kruisraketten kan men heel en al dergelijks terugvinden'"
Wat „Der Spiegel" als volgt vertaalt : „Washington wil Moscou dwingen zich in te houden of te wijken bij een crisis, die in genen dele haar oorsprong in Europa heeft.
Washington bedreigt Moscou op beperkte schaal door haar precisiewapen, wat de Pershing II (4) eigenlijk is.
Dit zou de Sovjets in een benarde positie brengen. Indien ze hun tegenacties zouden beperken tot de Amerikaanse basissen in de Bondsrepubliek, kunnen ze dat niet anders doen dan met veel krachtiger wapens, waardoor ze een gevaarlijke escalatie uitlokken".
„Wat de nieuwe wapens met middellange draagwijdte bijzonder geloofwaardig maakt", schrijft Earl Ravenal, oud directeur van de dienst voor de analyse van de wapensystemen van het Pentagon, „komt voort uit hun situering in Europa. Wij bedreigen het hart van Rusland te beginnen van uit West-Europa en wij nodigen terzelfdertijd door dit feit de Russen uit hun antwoord te beperken tot West-Europa, indien dit spel van bedreigingen en intimidaties uit de hand zou lopen".

Een slecht overwogen beslissing

Het schijnt dat tijdens de vergadering van de „Raad van de NAVO", die de beslissing nam om deze nieuwe raketten in Europa te installeren, de vertegenwoordigers van de Europese landen nauwelijks aandacht hebben besteed aan de technische karakteristieken van deze wapens en aan de militaire gevolgen die eruit voortvloeien. Dat is de konklusie van een studie van een Amerikaans specialist van de „Rand Corporation", Kevin N. Lewis : „Het plan van de NAVO behelst de stationering van kernraketten met middellange reikwijdte, waarin voornamelijk de politieke en psychologische aspekten werden besproken. Men behandelde bijvoorbeeld veel te veel de moeilijkheden die men zou ontmoeten bij de multilaterale onderhandelingen (op de controle van de bewapening) en men verloor de militaire rol die de nieuwe wapens zouden spelen uit het oog. Zoals een reeks politieke gebeurtenissen het heeft aangetoond verwaarloosde men eenvoudigweg de militaire en strategische aspecten te bestuderen van het plan van de NAVO, zowel in de politieke milieus als bij de publieke opinie".

door M. Grosjean
Vert. R. Van Nerum

VOETNOTEN

(1) „Militairy Balance" 1980-1981.
(2) Paul C. Warnke, chef van de Amerikaanse delegatie bij de onderhandelingen van Salt II.
(3) „Der Spiegel" 13-7-1981.
(4) Maximum afwijking m.b.t. het mikpunt : 30 meter.

WEEK VAN DE VERENIGDE NATIES VOOR ONTWAPENING

Op initiatief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Informatiecentrum in Verbindingsbureau van de Verenigde Naties te Brussel ging, in het kader van de Week voor Ontwapening van de Verenigde Naties in de Priorij van Hertoginnendal te Brussel een colloquium door.
Op deze bijeenkomst waren medewerkers van de Minister van Buitenlandse Zaken, personen uit politieke en academische kringen, vertegenwoordigers van de geschreven pers, radio, T.V., hoge officieren maar ook vertegenwoordigers van Niet Gouvernementele Organisaties (o.m. van vredesbewegingen), aanwezig.
Van Vlaamse zijde waren dit o.m. A. Bogaert (VAKA), R. De Gendt (OCV), L. De Smet (Pax Christi) en A. De Smet (vzw Vrede).
Tijdens dit colloquium, dat voorgezeten werd door H. Fayat, oud-minister, werden inleidende toespraken gehouden door Minister F. Nothomb ; Mevr. Waldheim-Natural - Hoofd van de Geneefse sectie van het V.N. centrum voor ontwapening ; A. Onkelinks - Permanent Vertegenwoordiger van België bij het ontwapeningscomité te Genève ; L. Crollen - lid van de Belgische Permanente Vertegenwoordiging bij de NAVO en R. Lion, Hoofd van de Belgische delegatie op de konferentie van Madrid.
Dit weliswaar nuttig initiatief van konfrontatie tussen afgevaardigden van de overheid en vertegenwoordigers van de openbare opinie was zeker te eenzijdig en in een te korte tijdspanne voorbereid om enigszins van een dialoog te kunnen spreken. De vertegenwoordigers van de Niet Gouvernementele Organisaties moesten dan ook, gezien het tijdstekort, zich beperken tot konkrete vragen en vluchtige standpunten. Deze legden er ook de nadruk op dat het nuttig zou zijn, nog dergelijke ontmoetingen te organiseren op voorwaarde dat deze met inspraak van de Niet Gouvernementele Organisaties zouden worden voorbereid.

FRANK BARNABY OVER DE WAPENWAANZIN

Tijdens een lezing, die heel wat meer belangstelling had mogen opwekken, sprak Frank Barnaby, direkteur van het Stockholm International Peace Institute, op 19 oktober te Gent over vrede en ontwapening.
Volgens Barnaby kan de Belgische beslissing i.v.m. het installeren van Cruise-Missiles en Pershing II-raketten in Europa cruciaal zijn voor de verdere afloop van het NAVO-dubbelbesluit. Een neen van Belgische zijde, zou wellicht gevolgd worden door een neen van andere kleine landen - zoals Nederland - en aldus het bewapeningstij beslissend kunnen doen omslaan. En dit is van het allergrootste belang want een verder ongebreidelde bewapeningsdynamiek moet vroeg of laat op een ramp uitdraaien. De bewapeningswedloop kan slechts door een politiek halt van wege de volkeren - en m.n. van de Europese bevolking - worden aan banden gelegd.

Vandaag de dag beschikken volgende landen reeds over nucleaire wapenarsenalen : USA (1945) USSR (1949), G.B. (1952), Frankrijk (1960), China (1964), India (1974). Dat laatste land heeft weliswaar haar nucleair potentieel slechts voor vreedzame doeleinden aangewend.
Naar alle waarschijnlijkheid bezitten ook Israël en Zuid-Afrika een kernwapenmacht, terwijl dit voor Pakistan nog maar een kwestie van jaren is.
De proliferatie van kernwapens zet zich dus, ondanks de akkoorden, door.

Bekijken we nu even de nukleaire wapenpotentiëlen van de beide grootmachten (volgens de cijfers van het SIPRI). De USA beschikken over 1053 ICBM's en 600 SLBM's, waarvan er respektievelijk 550 en 520 beladen zijn met MIRV's. De USSR beschikt over 1398 ICBM's en 950 SLBM's met respektievelijk 818 en 192 MIRV's. De USA heeft 340 strategische bommenwerpers, de USSR 150.

Het aantal strategische kernkoppen van de USA bedraagt in het totaal 8.753 (ICBM : 7.153, SLBM : 5040 ; bommenwerpers : 2.560). Dat vertegenwoordigt een vernietigingspotentieel van 3.423 megaton. Daarbij komt dan nog de 2.600 megaton die vervat zit in de ongeveer 20.000 kernkoppen in tactische wapens (houwitzers, torpedo's, landmijnen, bommen, enz...).

De USSR beschikt over 8.262 strategische kernkoppen (ICBM - 6.384 ; SLBM - 1.878) wat overeenkomt met 4.148 megaton. De ongeveer 15.000 tactische kernkoppen beschikken dan nog over een vernietigingskracht van zo'n 1.900 megaton. De USA hebben maw. zo'n 30.000 kernkoppen die 6.000 megaton tot ontploffing kunnen brengen ; de USSR hebben zo'n 23.000 kernkoppen die eveneens goed zijn voor 6.000 megaton. Daar komt tenslotte nog bij dat het totale strategische en taktische arsenaal van Groot-Brittannië Frankrijk en China ook nog goed is voor enkele honderden megaton, verspreid over zo'n 1.000 kernkoppen. Dit hele potentieel is al voldoende om de aarde met alles wat daarop leeft vele tientallen keren te vernietigen. Toch willen de Amerikanen in de jaren '80 nog zo'n 17.000 nieuwe kernkoppen produceren ; de Sovjetunie zal hetzelfde moeten doen.

Tegenover de onvoorstelbare vernietigingskracht moet men dan de kleine oorzaken stellen die aanleiding kunnen worden voor een nukleair treffen tussen de twee blokken. Dat kan gaan van de plotse beslissing van een president alover een vergissing vanwege mensen die de komputers hanteren of irrationeel gedrag van militaire experts, tot een kleine konventionele oorlog, die eskalleert. Deze laatste mogelijkheid wordt door vredesonderzoekers het meest plausibele geacht. Een konventionele oorlog zou kunnen starten in de Derde Wereld. Idaar start nu reeds zo ongeveer om de 3 maand een gewapend geschil en dan, door medeplichtigheid van de grootmachten eskalleren tot een nukleaire oorlog, met Europa als - eerste - slagveld. Met name de Perzische Golf wordt hierbij door specialisten vaak aangehaald, wegens haar strategisch en ekonomisch belang enerzijds en wegens de politieke instabiliteit van de regimes aldaar anderzijds. In deze kontekst is de ganse militarisering van de derde wereld, en de enorme wapentrafiek naar die landen erg belangrijk. In de derde wereld kunnen door de grootmachten georchestreerde konfliktharden groeien, die tenslotte op Europees grondgebied tot een nukleaire uitbarsting leiden.

De centrale these van F. Barnaby - en met hem heel wat vredesonderzoekers - luidt dat men een nukleaire oorlog onmogelijk beperkt kan houden. Dat het rekening houden met die mogelijkheid de bereidheid impliceert tientallen miljoenen mensen te vermoorden. Dat wie - zoals Reagan - op die mogelijkheid gokt in feite zijn voorzien op een konventionele oorlog van enkele uren, met op een gloeiend - hete, - destruktieve radio-aktieve totaaloorlog met een nasleep van decennia.

En toch. Niettegenstaande dit alles neemt de waarschijnlijkheid van een atoomoorlog zienderogen toe. Barnaby werpt een zware verantwoordelijkheid naar het militair industrieel kompleks, dat buiten iedere politieke kontrole staat. Dit kompleks dat tientallen miljoenen broodwinners telt, volgt slechts de korte termijn logika van het direkte eigenbelang : winststreven, prestige, konkurrentie. Het is de top van dit kompleks, die vreemdsoortige samensmelting van wetenschappers en militairen, die vooreerst gedreven door een eigen dynamiek, nieuwe wapensystemen uitvindt. En vervolgens staatsapparaten, partijen en lobby's allerhande onder druk zet om die wapens ook aan te maken. Met bijgeleverde nieuwe militaire doktrine die er de absolute noodzaak van moet aantonen. Carter is voor deze druk gezwicht en Reagan maakt er al geen geheim meer van dat hijzelf een geintegreerd deel uitmaakt van dit kompleks. En dan te weten dat hij het is, en niemand anders, die de verantwoordelijkheid draagt voor oorlog en vrede in de hele wereld !

Barnaby wees op een aantal tekenen, die een atoomdreiging naderbij hebben gebracht.
Er is enerzijds de uitspraak geweest van Reagan dat een beperkte atoomoorlog in Europa niet noodzakelijk hoeft uit te draaien op de grote wereldbrand. Dat is - welke nuanceringen aan dit standpunt daarna ook werden aangebracht - de facto een omkering van de militaire doktrine. De wapens blijken nu niet enkel meer te dienen om af te schrikken door „Mutual Assured Destruction", neen, zij dienen om effektief gebruikt te worden. En of de wereld er nu half of helemaal aangaat maakt voor Europa geen verschil.
Europa is het stellige atoomslagveld in iedere militaire doktrine.
Barnaby is het hoegenaamd niet eens met de these als zouden de Pershing II en Cruise -missiles het noodzakelijk antwoord zijn

(vervolg zie blz. 27)

KUNSTENAARS TEGEN ATOOMWAPENS

Als kunstenaars van diverse disciplines en van verschillende politieke en filosofische overtuiging onderschrijven ondergetekenden het platform van het Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens. Dit platform luidt : Geen kernwapens : niet in België, niet in Europa ! Pershing II, Cruise, Neutronenbom : Neen ! Afbouw SS-20 ! Afbouw van de bestaande kernwapens ! Kernvrije zone in Europa ! Zelfstandige en aktieve vredespolitiek van België !

De aktie startte bij aktieve beeldende kunstenaars, literatoren, musici en tonelisten. Spontaan sloten architekten, kunsthistorici, kunstcritici en anderen zich met handtekening en giften aan. Wij roepen de kollega's op deze aktie verder te zetten. Wie de tekst van de Vaka-oproep onder de eigen vorm van de groep kunstenaars wenst, kan deze bekomen op „Kunstenaars tegen atoomwapens", Galglaan 20, 9000 Gent, telefoon (091) 22.49.05.

Gerrit Achterland (auteur), Frieda Adams (kunstschilder), Karel Anthierens (auteur), Dirk Apers voor Bob, Frank en Zussen (renaissance-musikanten), Kristin Arras (aktrice), Fernand Auwera (auteur), Johan Baele (architect), Rita Baert (toneliste), Lieven Bavens (auteur-musicus), Martin R. Baeyens (plastisch kunstenaar), Katja Ballegeer (kunsthistorica), Erik Ballu (architect), Rudy Ballu (jazzmuzikant), Michel Bartosik (dichter), Koen Bassez, Elfie Bauwens (musicus), Anne-Marie Beatse (muziek), Beeckmans-Cheysens (kunstenaar), Danny Bekaert (auteur), Frie Beke (monumentale kunst), Paul Berkenman (toneelauteur), Patrick Bernauw (literator), Jacques Berwouts (dramaturg), Jef Bierkens (letterkundige), A. Billiet (architect), Daniel Billiet (auteur), Jean Bilquin (kunstschilder), Camille Blareau (aktrice), Oscar Bonnevalle (grafikus), Liesbeth Boonen-Van Thillo (kunstenares), Phil Bosmans (schrijver), Ann Bosschem (musicus), Della Bossiers (auteur-komponist), Hugo Bousset (kunstenaar), Jeanne Brabants (choreografe), Jos Brabants (recensent), Mark Braet (letterkundige), Piet Brak (dichter), Walter Brems (kunstschilder, graficus), Jim Birchfield (undisciplined martial artist - U.S.A.), Toon Brouwers (dramaturg), Herman Brutsaert, Rob Bruyninckx (kunstschilder), Marc Bruynseraede (literator), Jan Bucquoy (scenarioschrijver), Jan Burssens (kunstschilder), Frans Buyens (auteur, kineast), Bertien Buyl (auteur), Cafmeyer, Phil Caillau (dichter), France Calonne (kunstschilder), Alex Cassiers (akteur), Chris Cauwenberghs (tonelist), Pieter Celie (kunstenaar), Frederik Celis (kunstenaar), Frits Celis (musicus), Lydia Chagoll (kineaste), Raoul Chanet (kunstschilder), Jan Christiaens (toneelauteur), Marcel Cibole, Jo Clauwaert (grafikus), Luc Coeckelberghs (beeldende kunst), Herman Coessens (akteur), Ronnie Commissaris (akteur), Marcel Coole (auteur), Johan Coppens (kunstschilder), Jan Herman Cornelis (beeldhouwer), Yvette Cornelis (musicus), Charles Cornette (akteur), Mireille Cottenjé (auteur), Mark Cox (keramist, tekenaar), Jo Crépain (architect), Francis Cromphout (auteur-muzikant), Koen Crucke (lyrisch kunstenaar), Werner Cuvelier (beeldend kunstenaar), Roger Daems (musicus), Eddy Daese (toneelauteur), August Hjf Dam (akteur), Hubert Damen (akteur), Hariet Danave (beeldend kunstenaar - Nederland), Hugo en Ria Danckaert-Verschaeren (tonelisten), Monique Darge (muziek - LOGOS), Bart Dauwe (akteur), Berten De Bels (regisseur), Luc De Blok (keramist), F. Brison, Luc De Bruyker (poppenspeler), Jan Debruyne (portretschilder), Rainhilde Decleir (aktrice), Willem Deconinck (architect), Marlene Decorte, Jef De Cramer (lichtregisseur), Frank De Crits (dichter), Cesar De Crop (grafikus), Annie Dedecker (lichaamsexpressie), Jos De Decker (beeldhouwer), Jo De Deygere (architect), Omer De Dier (toneelauteur), Johan Dehollander (kunstenaar), André De Ke (auteur), A. De Keyser (kunstenaar), Luk De Konink (akteur), Guido De Leeuw (fotograaf), Bert De Leeuw (beeldhouwer), Thierry Deleu (literator), Gerd De Ley (auteur-akteur), Didier Delmotte (akteur), Jan-Karel Demarest (plastisch kunstenaar), Jef Demedts (akteur-regisseur), Gaston De Mey, René De Mey (binnenhuisontwerper), Bob De Moor (akteur), Bob De Moor (striptekenaar), Jos De Mulder (architect), V. De Muynck (aktrice), Roger De Neef (auteur), Geert Deneve (lichaamsexpressie), L. De Nutte (aktrice), Lieve De Pelsmaeker (beeldend kunstenaar), Janine De Rop (literator), Chantal De Smet (kunsthistorica), G. Desmet (architect), Raoul De Smet (musicus), S. De Smet-Van Acker, Ignace De Sutter (musicus), Norbert Deseyn-Desy (plastisch kunstenaar), Marisa De Valk (akteur), Johanna De Vloed (auteur), Erik De Volder (multi-disciplinair), Ingrid De Vos (aktrice), Katrien De Vos (aktrice), Marc De Vos (musicus), Paul De Vree (letterkundige), Jan De Wilde (liedjeszanger), Paul De Wispelaere (auteur), Wim De Wulf (akteur), Clio D'Huyvetters (kunsthistorica), Sien Diels (aktrice), Leon Dieperinck, Karel Dierickx (kunstschilder), Hugo Duchateau (kunstenaar), Frans Duyckr (kunstschilder), Marlene Edeling (aktrice), Elie Ella (plastisch kunstenaar), Viviane Eilgeest, Walter Ertvelt (publicist-dramaturg), Fabré (Parijs), Ast. Ferreyne (kunstenaar), Katrijn Friant (muzikante), Cyr Frimout (kunstschilder), Gerard Alsteens-Gal (politiek tekenaar), G. Garre, Joseph Geens, Rosa Geinger (toneliste), Baudouin Gers (decorontwerper), Gust Gils (dichter), Walter Groener (tonelist), John Groosman (auteur), Luuk Gruwez (dichter), Boy Haerden (kunstschilderes), H.A.M. (Honest Arts Movement) vzw., Fernand Handpoorter (literator), André Habbelinck, Johan Heestermans (tonelist), Harry Heirmans, Mark Heirmans (lichaamsexpressie), Herman Hertogs (kunstschilder), Ivan Heylen (volkszanger), Kathleen Hisey (schilder), Emiel Hoorne (grafikus), Ireen Houben (artistiek medewerker BRT), Daan Hugaert (akteur), Achiel Hutsebout (plastisch kunstenaar), Renaat Ivens (kunstschilder), Herman Jacobs (plastisch kunstenaar), Jos Jans (kunstschilder), Jos Janssens, Kamagurka (tekenaar), Héléne Keil (schilder), Paul Kenens (keramieker-tonelist), Jürgen Kloth (regisseur), Paul Koeck (auteur), De Kolk vzw, Jozeph Kosuth - New York (kunstenaar), Lachowsky, Gie Laenen (auteur), Jean-Paul Laenen (beeldhouwer), Jos Lamarcq (plastisch kunstenaar), Veroniek Lambert (pianiste), Rik Lanckrock (letterkundige), Wim Lanckrock (regisseur), Linda Lauwers (grafikus), Lavier (multi-disciplinair), Hec Leemans (striptekenaar), Marcel Leemans (dichter), Rik Lemaitre (multi-disciplinair), Flip Lepez (tonelist), Denise Leroux (musicus), Jan Leroy (regisseur), Ludo Leroy (akteur), Yvonne Lex (aktrice), Jan Lievens (fotograaf), Walter Lievens (violist), Patrick Lintz (architect), Roland Lonque (plastisch kunstenaar), Antoon Luyckx (schilder-beeldhouwer), Gislaine Luylar, Els Lybeer (beeldhouwer), Marc Maet (kunstschilder), Elisabeth Marain (auteur), Maurits Marain (akteur-poppenspeler), Els Maréchal (grafiek), Wouter Maréchal (muzikant), Herman Marlen (kunstenaar), Hercules John Massis (ijzersculpturen), Guido Matisse (fotograaf), Jan Matterne (auteur-regisseur), Guy Mees (plastisch kunstenaar), Hilde Meewis (kunstschilder), Wim Meewis (auteur), Jan Merken, Erik Meynen (tekenaar), Carlos Michiels (plastisch kunstenaar), Christ Michiels (kunstschilder), Miek en Roel (kleinkunstzangers), Walter Moeremans (akteur-regisseur), Lieve Moorthamer (aktrice), Freek Neirynck (auteur-regisseur), Magda Neirynck (aktrice-dramaturge), Herman Niels (medewerker BRT radio), Alain Ongenaet (poppenspeler), J. Oosterlinck (plastisch kunstenaar), Erna Palsterman (aktrice), Ronny Pauwels (kunstenaar), Werner Pauwels (auteur), Achiel Peleman, Leen Persijn (aktrice-chansonnière), Pirana (cartoonist), Piet Piryns (auteur), Rik Poot (beeldhouwer), Bert Popelier (dichter), Marc Porlau (binnenhuisarchitect), Hilde Purnot (schilder), Lieve Pynoo, Godfried Willem Raes (musicus), Hugo Raes (auteur), Jo Raman (architect), Hugo Raspoet (zanger), Daan Rau (letterkundige), Eline Rausenberger (kunstschilder), Mark Reynaert (kineast), Erik Reynaerts (tekenaar), Daniel Robberechts (schrijver), Pieroo Roobjee (schilder-schrijver), Russel Scrupula (schilder - U.S.A.), Ward Ruyslinck (auteur), Elie Saegeman (auteur), Geo Salens, Herman Schepans (plastisch kunstenaar), Clem Schouwenaars (auteur), Paula Semer (TV producer), P. Servaes (architect), Raoul Servais (kineast), Maria Sesselle (dichteres), Paula Sleyp (aktrice), An Slootmaekers (danspedagoge), Guy Smekens (schilder), Kris Smet (TV producer), Lieven Spaens (plastisch kunstenaar), Edwig Speliers (auteur), Willy Spillebeen (literator), Danny Staut (architect), Inge Stegmann (kunstschilder), Straetmaekers, Bert Struys (akteur-regisseur), Gilbert Swimberghe (kunstschilder), Theater Symptoom, Theater Toone (poppenspel), Het thee- en taartgezelschap (teater), Gommaar Timmermans (striptekenaar), Joris Tinel (kunstenaar), Julia Tulkens-Boddaer (letterkundige), Hilde Uitterlinden (aktrice), Elf Van Acker (kunsthistorica), Georges Van Acker (schrijver), Van Alstein (letterkundige), Yvette Van Avermaet (plastisch kunstenaar), Raoul Van Bambost, Camiel Van Breedam (jazzmuzikant), Jackie Van Bruaene (schilder), Gaston Van Camp (literator), Caroline Van Cauwenberghe (lichaamsexpressie), Claude Van De Berge (schrijver), Marie-Th. Vandebotermet, Johan Vandecaveye, Jos Vandeloo (schrijver), Sjakie Vandenbergh (komponist), Frank Vanden Berghe (plastisch kunstenaar), Hugo Van Den Berghe (akteur), Frans Vanden Brande (beeldhouwer), Leopold Van Den Brandé (auteur), Stefaan Van Den Bremt (schrijver), Walter Van Den Broeck (auteur), Maurice Van Den Dries (grafikus), Maurice Vandengries, Erik Vandepitte (plastisch kunstenaar), José Vander Eecken (architect), Vandereycken (schilder), Gaston Van Der Gucht (auteur), Jan Van Der Hoeven (literator), Marc Vanderleenen (etser), Erna Vandevelde, Jaak Vandevelde (regisseur), Leon Vandevelde, Jacques Vandewalle (kunstschilder), Patrick Vandewalle (lichaamsexpressie), Rik Vandewege (keramist), Vincent Van Duysen (architect), Staf Van Eizen (kunstschilder), Paul Van Gyseghem (beeldhouwer), Hugo Van Heertum (dichter), An Van Holme (plastisch pedagoog), Gilbert Van Hool (graficus), Marleen Van Hove (lichaamsexpressie), Rita Van Hove, Josepha Van Humbeeck, Ignace Van Isacker (plastisch kunstenaar), Jan en Hilde Van Kelst-Vandersteene (musici), Bob Van Laerhoven (schrijver), Johan Van Lierde (akteur), Nadine Van Lierde (schilder), Piet Van Lishout (auteur), Marcel Van Maele (auteur), Jan Van Mol (musicus), Wim Van Mulders (kunstcriticus), Tenjas Van Mullem (plastisch kunstenaar), Guido Van Puyenbroeck (literator), Paul Van Refelghem (beeldhouwer), Van Ransbeeck, Jan Vanriet (schilder), Daniel Van Rijssel (dichter), Pierre Van Rompaey (auteur), Henriette Van Roy (kunstenares), Daniel Van Rumste (plastisch kunstenaar), Dan Van Severen (schilder), Bert Van Tichelen (akteur-regisseur), Rudi Van Vlaenderen (akteur), Noëlla Van Wassenhove (musicus), Herma Vedraaid (macramist - Nederland), Annemie Verbeke (stylista), Hubert Verbeke (musicus), Jan Verbist (tonelist), Daisy Ver Boven (auteur), Jan Vercamman (letterkundige), Jan Vercruysse (plastisch kunstenaar), Marco Vercruysse, Frans Jos Verdoodt (auteur), E. Verhalle (schilder), René Verheezen (auteur-akteur), Willie Verhegghe (dichter), Verhellen-Bauwens, Pol Verhaylezoon (plastisch kunstenaar), Karel Verleyen (literator), Pieter Verlinden, Luc Vermaut (TV-realisator), Noël Vermeulen (schilder), Patrick Vernauw (literator), René Verreth (akteurregisseur), Liliane Versluys (beeldhouwer), Armand Verspeeten (fotograaf), Werner Verstraeten (dichter), Patricia Vervenne, Guy Verween (musicus), Jan Verwest (grafikus), Cornelis Vetcour, Luk Vincent (poppenspeler), Ignace Vinck (architect), Rogier Vreven (schilder-beeldhouwer), Frans Walravens (beeldhouwer), Bruno Walschap (filmregisseur), Carla Walschap (auteur), Walvis A.B. - Paul Vermeer (akteur), Herman Wauters (glazenier), Marcel Wauters (letterkundige), Jan Weisgerber (literator), Julien Weverbergh (auteur), Dries Wieme (akteur), Wildemeersch-Rooyck (kunstenaar), Liva Willems (auteur), Paul Wuyts (akteur), Patrick Ysebaert (grafikus), Loekie Zvonik (literator)

VAN HET VOEDSELWAPEN NAAR EEN NIEUWE EKONOMISCHE WERELDORDE

„De dramatische verscherping van het hongerprobleem plaatst het vraagstuk van de onderontwikkeling in de landbouw meer en meer op de voorgrond.
Want ook al lagen klimatologische en politieke moeilijkheden aan de basis van recente hongersnodan, de ware oorzaken moeten we zoeken in het feit dat de kapitalistische markt de landbouwproduktie sterk in haar greep houdt.
De produktie van graangewassen, het meest essentiële basisvoedsel, wordt gekontroleerd door ontwikkelde kapitalistische landen, vooral door de Verenigde Staten.
Het ziet er naar uit dat, tijdens het komende decennium, de voedselprijzen nog gaan stijgen door een snelle groei van de vraag en vermindering van het aanbod door de beperkte produktie-kapaciteiten van de exporterende landen. Dit zal de Derde Wereldlanden, die nu al met hopen schulden zitten, nog voor zwaardere problemen plaatsen.
En als het aanbod in relatieve termen nog vermindert, zal het voedselwapen nog beter gebruikt worden tegen landen waarvan de politieke ontwikkelingen de machtige exportondernemingen niet bevallen. Overigens kan men zich verwachten aan een factor rantsoenering van de graangewassen, waarvan de armste landen weer de dupe zullen zijn. En de voedselhulp, die toch al vermindert als de handelsprijzen hoog zijn, zal in deze evolutie zeker geen kentering brengen ".
Dat waren de twee eerste paragrafen van het rapport van de „Landbouw-subcommissie", die in september in Mexico een internationaal colloquium hield rond dit probleem.

De voedseltoestand in de Derde Winkel.
Lenin zei al : „Een ekonomie loopt op twee benen : de industrie en de landbouw". Afgezien van Polen hebben de socialistische landen dit principe toegepast : de snelle industrialisering gericht op de belangrijke produktiemiddelen ging gepaard met de modernisering van de landbouw.

De industrialisering in de Derde Wereld echter is *beperkt* : 75 procent van de wereldbevolking produceert 10 procent van de afgewerkte produkten.
Ze is *kwetsbaar* : de transnationale ondernemingen hebben hun zetel in het Noorden.
Ze is zowel technologisch als financieel *afhankelijk*.
De huidige landbouwpolitiek verergert de toestand. De boeren krijgen geen toegang tot de produktiemiddelen en er wordt systematisch voorrang verleend aan teelten gericht op de export.

De kloof tussen de grootgrondbezitters, geruggesteund door de heersende klassen, en de massa van kleine producenten vergroot. Deze politiek van neokoloniale plundering veroordeelt de boeren tot armoede, honger en landvlucht.

De volgende tabel bewijst dat voor de oorlog de 3 kontinenten van de derde wereld graangewassen exporteerden terwijl ze nu moeten importeren.

Export van graangewassen afkomstig uit de derde wereld. Igemiddelden 1934-1938 in milj. ton	
Latijns-Amerika	8
Afrika	1
Azie	2

Import van graangewassen van de ontwikkelingslanden. (1978-1979 in miljoen ton)	
Latijns Amerika	7
Afrika	6
Azië	36

Het voedselwapen.
De werkzaamheid van het voedselwapen hangt af van twee factoren : de graad van afhankelijkheid van de landen van de derde wereld op het vlak van voedsel en de macht van het land, dat hen levensmiddelen levert.
Volgens een recent rapport van de UNO wordt de toestand van de meeste achtergebleven landen van de derde wereld (Afghanistan, Bangladesh, Benin, Ethiopië, Guinée, Haïti, Mali, Nepal, Somalië, Suriname, Tsjaad, Jemen,..) gekenmerkt door „een verlaging van de voedselproduktie per inwoner, de stagnatie of de verslechtering van de voedingstoestand, de vermindering van de export van landbouwprodukten en de snelle toename van de invoer van levensmiddelen en landbouwprodukten". In een artikel in de „Monde Diplomatique" van september 1981 geeft Marie-Claude Céleste enkele voorbeelden van deze toestand :
- 80 procent van de 90 miljoen inwoners van Bangladesh leven onder de armoedegrens ;
- in Haïti hebben op een bevolking van 5 miljoen inwoners 2 miljoen mensen een inkomen van 2.500 fr per jaar, en is er slechts een arts op 50.000 inwoners ;
- op de Comoren (een eilandengroep in de Indische Oceaan) lijdt bijna de gehele bevolking aan moeraskoorts ;
- in Afghanistan is de gemiddelde leeftijdsgrens 40 jaar ;
- in Jemen bedraagt het aantal analfabeten 80 procent van de bevolking.

De voedingsmiddelenindustrieën, die in deze arme derde wereld gevestigd zijn, zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor deze toestand. Hun macht gaat onze verbeelding te boven : drie bedrijven kontroleren 75 procent van de internationale bananenmarkt, vijf die van de cacao, zes bedrijven beheersen 80 procent van de tabakshandel, vier de export van katoen,.. Deze bedrijven kopen de grondstoffen spotgoedkoop, lenen geld tegen woekerrente aan boeren die verplicht zijn hun grond te verhypothekeren, richten de ontginning op de export (koffie, cacao, katoen, bananen...), terwijl er een schreeuwend gebrek aan levensmiddelen is.
Ze bewerken, verkopen en verhandelen deze grondstoffen om zich minstens 4/5 van de prijs voor de verbruiker toe te eigenen. Ze organiseren in feite de afhankelijkheid op het vlak van de voeding van de derde wereld, terwijl de hoeveelheid van geïmporteerde graangewassen het laatste decennium verdubbeld is. Anderzijds stelt men vast, dat het Amerikaans imperialisme hoe langer hoe meer de export van voedingsprodukten kontroleert.

Percentages van de Amerikaanse export in vergelijking met de wereldexport.

	78-79	79-80	80-81
Granen	63 %	71 %	71 %
Tarwe	44 %	43 %	45 %
Rijst	20 %	21 %	23 %

Deze laatste drie jaren bevestigen duidelijk de tendens van het voorbije decennium. Voor de drie genoemde rubrieken is men van 70 tot 80 respectievelijk gestegen van 43 % tot 71 % van 36 % tot 45 % en van 16 % tot 23 %. Ook in de Verenigde Staten zijn het niet de boeren die de tarwe, de rijst, de mais en de soja op de wereldmarkt verkopen. Dat gaat via de exporteurs : vijf Amerikaanse transnationale maatschappijen van de „agrobusiness" beheersen de Amerikaanse graanmarkt. Zo wordt de kring gesloten : de in de derde wereld gevestigde transnationale maatschappijen richten de lokale produktie op sektoren die geen voedingsmiddelen opleveren, hetgeen de derde wereld verplicht Amerikaans graan in te voeren.
Dat is de bankschroef van de honger die zich hoe langer hoe vaster sluit om de nek van de arme landen.

Hoe uit deze vicieuze cirkel geraken ?
Het is mogelijk en noodzakelijk de landbouwpolitiek weer in dienst van de belangen van de landen en de volkeren te stellen. Zo'n verandering moet beantwoorden aan duidelijke doelstellingen.
Eerst moet men voorrang geven aan de levensmiddelenproduktie, om tot zelfvoorziening te kunnen komen. Het ontginnen van nog onbebouwd bouwland, de uitbreiding van de irrigatie, het opnieuw telen van gewassen, die men liet varen voor gewassen die geld opbrachten, enz. zijn mogelijk op voorwaarde, dat de traditionele landbouwstelsels, de dorpsambachten en dorpstechnieken met hun verschillende toepassingsmogelijkheden geherwaardeerd worden.
Vervolgens moeten de boeren toegang krijgen tot de produktiekrachten : in de eerste plaats de grond, maar ook het kapitaal, de uitrusting en de informatie, die de noodzakelijke verhoging van de landbouwproduktiviteit zullen mogelijk maken. Samenwerkingsverbanden zullen de toegang tot de produktiemiddelen en hun toepassing vereenvoudigen. De socializering van de produktie en de diensten is de voorwaarde voor een landbouw die overschotten oplevert en die in staat is de handel te kontroleren en een billijker beloning te garanderen.
Deze herorganisatie van de ekonomie moet gepaard gaan met een brede deelname van de boeren aan syndicale, handels- en politieke aktiviteiten, en aan scholing. Tenslotte moeten nieuwe ontwikkelingsvormen gestimuleerd worden, die het nodige overschot vrijmaken voor de binnenlandse akkumulatie.
De overname van de kontrole op de aktiviteiten van de voedingsmiddelenindustrie, de ontwikkeling van toeleveringsbedrijven (traktoren, chemie...) en de verwerkingsindustrie (verpakking, verwerking...) zijn doelstellingen op lange termijn. Ze zijn bedoeld om een industrie te ontwikkelen, die in dienst van de landbouw staat en die in een algemeen industrialiseringsproces past.
Als dit wordt toegepast, zal de zich ontwikkelende industrie op twee benen gaan. Zowel in het Zuiden als in het Noorden betekent deze weg een afbraak van de macht van de transnationale maatschappijen en een groeiende rol van de landen om de manoevreerruimte van die bedrijven te beperken.

J. Nagels
Vertaald door
Carin de Bruin,
7.10.1981

De Universele Rekening geeft je waar voor je geld.

De contactpunten van de ASLK vindt U in de „Gouden Gids" onder de rubriek Spaarkassen.

AMERIKA : DAT IS NIET ENKEL REAGAN EN HAIG

(De activiteiten van de vredesbeweging in Amerika)

De ontvangst op de Kennedy Luchthaven van New York kon niet tekenender zijn : een informatiestand in de wachtzaal maakte reclame voor „More Nukes". De stoomlobby, klaarblijkelijk in 't gedrang gebracht door openbare protesten, verdeelde drukwerk waarin de atoompolitiek van de regering geprezen werd : more nukes - meer atoomwapens, meer atoomenergie ! Hartelijk welkom in Amerika. Natuurlijk weet men dat een vlucht over de Noordatlantische Oceaan geen politieke idylle is. Mijnheer Haig heeft ons al voorbereid, lang voor hij minister van atoomwapenuitvoer werd, namelijk als NATO-aanvoerder in Brussel. De Amerikaanse bewapeningspolitiek is bekend. Wat echter interessant is, is de houding van de Amerikaanse bevolking, de rol en de betekenis van de vredesbeweging, waarvan we de vertegenwoordigers reeds verschillende keren in Europa ontmoet hebben. Wie kent de bijna 1.000 lokale en regionale groepen, die van de Atlantische Oceaan tot de Stille Zuidzee voor vrede en ontwapening strijden ? De media zwijgen daarover.

In voorbereiding voor deze reis ontmoette ik in juni te Parijs Sidney Lens, oud vakverenigingslid en publicist. Hij berichtte over de toenemende onrust onder de georganiseerde arbeiders, de massademonstraties van mei '81 in Washington, San Francisco en Seattle. Volgens Lens is een van de belangrijkste problemen in Amerika, het bestaan van een diep verankerd en verspreid beeld van de vijand : socialisten en socialisme zijn scheldwoorden gebleven. Zich positief daartegenover uitspreken voert steeds tot maatschappelijke en journalistieke discriminatie. In Frankrijk herleeft men wanneer de socialistische partij weer in staat is om te regeren. In Amerika is daarvoor niet eens een sprankje van hoop.

Overal in Amerika vindt men een met de moedermelk ingezogen panische angst voor alle linksen, die steeds geïdentificeerd worden met „Sovjetexpansie". De kranten doen hun best om dit levendig te houden. In een tijd waarin bijna alle bevolkingsgroepen door de bewapeningspolitiek van Reagan getroffen worden, waarin het budget voor sociale voorzorgen zoals nooit tevoren beperkt wordt en waarin de administratie amok loopt zodra de vakbonden voor actie opstaan (zoals bij de staking van het vliegtuigpersoneel) - in zo'n tijd schijnt de fantasie grenzeloos bij het belasteren van pacifistische en vooruitstrevende bewegingen, van wie het gif van Europa over de Atlantische Oceaan in dit „bedreigde" land waait.

Doch het aantal mensen, dat inziet dat de eigenlijke bedreiging van Washington uitgaat, neemt toe. Niet enkel vakbondskringen, ook de kerken vormen hun weerstand, zodat de traditionele vredesbewegingen niet kunnen klagen over de toeloop tijdens de laatste maanden.

Ed Hedemann, van de Liga van de tegenstanders van de legerdienst in New York, mijmerde dan ook : „Eigenlijk moeten we Reagan dankbaar zijn - sedert de registratie van alle dienstplichtigen heeft zich ons ledenaantal bijna verdubbeld. In alle delen van het land ontstaan nieuwe plaatselijke groepen en initiatieven. We kunnen nog nauwelijks de centrales van San Francisco en New York bijhouden.

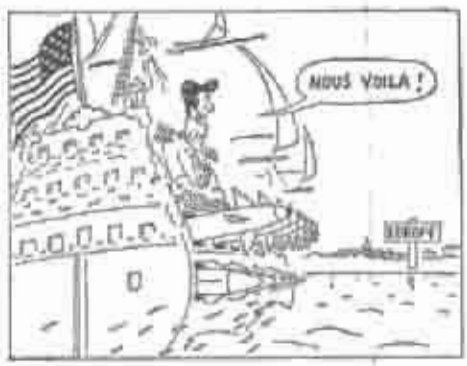

Konk in „L' Fonde".

MOBILISATIE.

Vijf jaar geleden hadden zich bijna 100 organisaties in Amerika aaneengesloten om gemeenschappelijk de strijd tegen de stoombedreiging op te nemen. Hun motto : „Mobiliseren om te overleven". Zowel de tegenstanders van atoomwapens als van atoomenergie zagen in dat 90 pct. van het nucleaire onderzoek en de produktie vooral militaire interesses dient. Hun programma bevat vier hoofdeisen : Geen atoomwapens ! Stop de atoomenergie ! Einde aan het bewapenen ! Voldoe aan de behoeften van de mens !

Het elan van hun activiteiten knoopte aan bij de demonstraties tegen de Vietnam oorlog. Het eerste grote project werd de mobilisering van de openbare mening i.v.m. de eerste buitengewone UNO-conferentie voor ontwapening in mei/juni 1978.

Het hoofdkwartier in Philadelphia, onder leiding van Reverend Bob Moore, is met zijn 8 medewerkers in feite een coördinatiecentrale. Het eigenlijke werk gebeurt in de ledengroepen. Het aantal aangesloten organisaties heeft de 300 reeds lang overtroffen. Tijdens de vorige zomer trokken ze door het land met een wekenlange actie- en opleidingscampagne. Duizende kleinere organisaties waren nuttig voor de informatie over de mogelijkheden en de noodzaak tot ontwapening, de sociale en economische gevolgen van de bewapeningswedloop en het activeren van de medeburgers.

Uitstekende informatiediensten staan daarbij nog ter beschikking zoals NARMIC, nationale actie voor het onderzoek van het militair industrieel complex, een project van de Quakers. Overzichtelijke studies over de deelname van de Amerikaanse concerns aan bewapeningkaartenmateriaal en statistieken zijn een belangrijke argumentatiehulp vér buiten de grenzen. Daarnaast leveren vroegere Congresafgevaardigden en senatoren achtergrondmateriaal over strategische en financiële plannen. Deze gegevens benutten de actiegroepen voor directe acties ter plaatse : bij labo's voor atoomonderzoek en produktieplaatsen zoals in Rocky Flats, Colorado of in Livermoore, Californië. Nu zitten in New York de voorbereidingsgroepen voor de mobilisatie voor de tweede speciale UNO-conferentie voor ontwapening 1982 samen. Er worden acties gepland voor de gehele tijdspanne van het plenum, die volgens de berichten 4 tot 8 weken in mei/juni 1982 in beslag zou nemen. Naast een grote demonstratie in New York zijn er internationale forums van de verschillende maatschappelijke groepen gepland. Daaraan zouden vertegenwoordigers van alle continenten deelnemen. Het laatste weekeinde voor de ontwapeningsconferentie wordt uitgeroepen tot „Survival Weekend", een weekeinde om te overleven. Godsdiensten en allerlei andere instanties uit alle landen zullen de voorlopig laatste mogelijkheid

tot wereldontwapening en verhindering van een atoomoorlog documentariëren. Voor de groepen aan de Oostkust speelt de samenwerking met de Verenigde Naties een grote rol. In dit land van schijnbaar onbegrensde bewapeningsmogelijkheden is de UNO gewoonweg een oase aan de Hudson. Hier ontstonden de enige vredeskarakteristieken in Amerika, waarvan de krachtige waarschuwingen tot nu toe jammergenoeg nog niet tot in Washington doorgedrongen zijn. In het ontwapeningscentrum van de Verenigde Naties wordt de bezoeker uitvoerig over de inspanningen van de verschillende verenigingen geïnformeerd. Met het oog op de toenemende internationale spanningen en op de jongste Pentagonbesluiten is er nauwelijks optimisme. Het ontwapeningscomité in Genève heeft zijn opgaven van 1978 niet kunnen uitvoeren : de tijd dringt - de conferentie van 1982 mag niet mislukken.

Het centrum heeft tijdens de laatste weken een reeks belangrijke publicaties uitgegeven : een omvangrijke studie i.v.m. het wereldbestand aan atoomwapens, studies i.v.m. militaire begroting en besparingsmogelijkheden, het atoomwapenpotentiaal van Zuid-Afrika en regionale ontwapeningsmodellen. Het is noodzakelijk de mensen over deze studies beter te informeren opdat ze een concreter beeld van de ontwapeningsonderhandelingen zouden krijgen. Hierbij speelt de samenwerking met die niet-staatsorganisaties een steeds grotere rol.

De zwaartepunten van de mobilisatie zullen zich in de komende maanden noodgedwongen meer naar New York verplaatsen. Gepland wordt het overbrengen van het centraalbureau van Philadelphia en zover de middelen reiken een personeelsversterking.

Bij het begin van het jaar werd reeds met een Internationale Vredespetitie gestart, die door meer dan 50 prominente persoonlijkheden gesteund wordt. Ze richt zich tot Ronald Reagan en Leonid Breschnew met de volgende oproep : „Wij, ondergetekenden, roepen de VSA en de Sovjetunie op om de bewapening, die ons allen met volledige uitroeiing bedreigt, te beëindigen. Als eerste stap nodigen wij u samen uit om onmiddellijk elk onderzoek, ontwikkeling, test, produktie en opstapeling van atoombommen en atoomraketten stop te zetten, alsook de tegenwoordige atoomopslagplaatsen te vernietigen". Deze petitie werd over de gehele wereld verspreid en ze werd op verschillende conferenties ondersteund. Ze wordt op 24 october 1981 in Washington en Moskou bij het begin van de UNO-ontwapeningsweek overhandigd.

Eveneens in het voorjaar startte een campagne voor het „bevriezen van de atoombewapening". Op een strategieconferentie verzekerden de deelnemende organisaties ten minste 5.000 handtekeningen in elk kiesdistrict te verzamelen. Die zouden op het einde van het jaar afgegeven worden. Het eerste hoogtepunt waren 60 demonstraties voor atoomwapeninrichtingen in 28 staten en 4 Canadese provincies. In deze campagne geldt : „Voor de verbetering van de nationale én internationale zekerheid moeten Amerika en de Sovjetunie de atoombewapeningen beëindigen. In het bijzonder moet een wederzijds invriezen van alle proefnemingen, produkties en ontwikkelingen van atoomwapens doorgevoerd worden. Dit is een belangrijke, realiseerbare eerste stap voor het verminderen van het risico op een atoomoorlog en voor het reduceren van de atoomwapenarsenalen. Ieder land zou op deze manier door bescheiden eenzijdige stappen een beweging kunnen beginnen, die de goede wil toont, en het voor de anderen gemakkelijker maakt dergelijke stappen te ondernemen. Ieder land zou bijvoorbeeld kunnen : 1) een driemaandenmoratorium verklaren voor de atoomwapenexplosies. Dit zou verlengd worden zodra overeenstemmend gereageerd wordt. 2) het stationeren van nieuwe wapens voor een bepaalde periode verbieden. 3) omvangrijke conversieplannen ontwerpen en publiceren voor atoominrichtingen en overeenkomstige arbeidsdomeinen die door het bevriezen zouden getroffen worden".

Deze campagne overtreft dus de petitie en de handtekeningenverzameling. Ze is een hoofdelement van verscheidene regionale acties geworden. Haar verantwoordelijken organiseerden onlangs een grote ontmoeting in Washington, waaraan vertegenwoordigers uit Groot-Brittannië en Nederland deelnamen.

KERKEN VOOR DE VREDE.

In Amerika zijn er enkele 100 verschillende godsdienstige gemeenschappen. Een belangrijke rol sedert de oprichting van Amerika hebben de Quakers gespeeld (voor 200 jaar hebben ze de staat Pennsylvanië opgericht). Maar ook de Mennoniten en in de jongste tijd de Mormonen en de katholieke kerk zijn actief in de vredesstrijd. De nationale kerkenraad, overkoepelende organisatie van de protestantse kerken, heeft zich bij de mobilisatie aangesloten.

Paul Payer, een katholiek priester in East Orange, New Jersey, geeft uitvoerig bericht over de gevolgen voor Amerika van het Reaganpresidentschap. De verschrikkelijke sociale besnoeiingen en het volledig schrappen van ganse begrotingsposten hebben de situatie in de slums rond zijn gemeente veel verslechterd. Steeds meer werkelozen en zwervers komen naar de overvolle nederzettingen ten zuiden van New York. Deze bevolkingsgroepen samen met de kleurlingen nemen steeds meer deel aan de vredesarbeid. De massademonstraties van 3 mei dit jaar boden voor het eerst sinds 15 jaar een overwegend beeld van arbeiders en zwarten. Daarenboven engageert de katholieke kerk zich voor haar broeders en zusters in Midden- en Zuid-Amerika, in El Salvador, waar Amerikaanse wapens en militairen een regime dat vijandig voor de mens is in leven houdt en waaraan alle maatschappelijke machten reeds lang hun steun geweigerd hebben.

Een blik in de katholieke weekpers bevestigt de veranderingen. Meedogenloos wordt de Amerikaanse wapenlobby bekritiseerd en wordt de solidariteit betuigd met geweldvrije activisten, die illegale acties tegen bewapeningscentra doorvoeren.

Paul Mayer verzorgde de gebroeders Berrigan en 8 andere pacifisten, die in een atoomwapenconcern binnengedrongen waren en tegen de vernietigingsproduktie protesteerden. Ze overgoten produktieplannen met bloed en vernietigden elektronische apparatuur van rakettenkoppen, omdat ze niet met een rustig geweten en ijdel wilden toezien hoe de vernietiging van de mensheid uitgevoerd werd. Hen bedreigen nu gevangenisstraffen tot 10 jaar. De acties van de vrouwen voor het Pentagon in het voorjaar en andere talrijke acties zijn het bewijs voor het groeiende ongeduld onder de jeugd.

Wie is er dan verwonderd als nu ook in Texas (een van de conservatieve bolwerken van Amerika) de katholieke bisschop zich aan de zijde van de ontwapening schaart. Bisschop Matthiesen van Amarillo verklaarde, nadat Reagan de bouw van de neutronenbom aangekondigd had : „Dit is het laatste levensvijandige besluit dat de regering genomen heeft". Hij riep de arbeiders in de nabije Pantax-fabriek op (laatste produktielid van alle Amerikaanse atoomwapens) om hun werk neer te leggen. Een sprekers van de katholieke bisschoppen, Russell Shaw, voegde eraan toe, dat de Amerikaanse regering en een groot deel van de godsdienstleiders in botsing komen „over de morele implicaties van de veiligheidspolitiek". In een ander communiqué van religieuze vertegenwoordigers staat : „Wij stellen ons nu de vraag of we in god of de bom geloven.

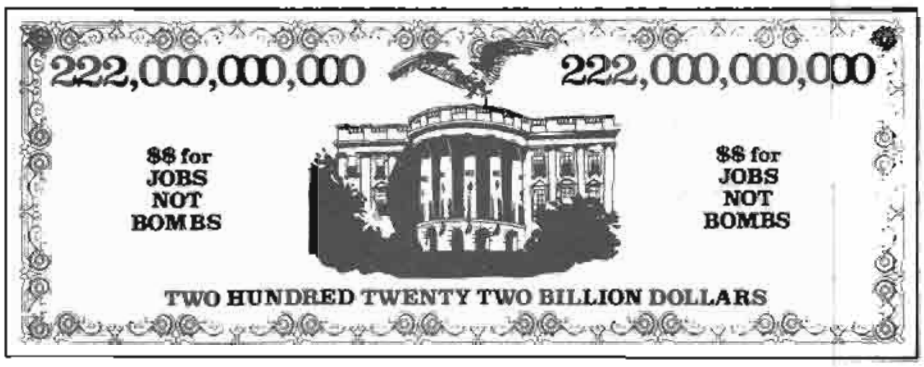

Tijdens de protestbetoging van 19 september in Washington werd bovenstaande folder verspreid als reaktie op het militair budget van president Reagan.

Wij kunnen niet langer in Jesus Christus geloven en ons leven afhankelijk van atoomwapens maken... Christelijke ommekeer moet nu ook de afkeer van atoomwapens inhouden".
Verschrikt wijst de internationale Herald Tribune erop, dat de laatste maanden zeldzame verbonden de kerkelijke ontwapeningsstrijd ontstaan zijn : evangelisten verenigen zich met liberalen, baptisten en protestanten met katholieken. De Mormonen hebben zich in Utah tegen het stationeren van de beruchte MX-raket gekeerd. De katholieke aartsbisschop van Seattle heeft uit protest tegen de doop (in zijn bisdom) van een Trident duikboot met de naam „Corpus Christi" alle gelovigen opgeroepen, de helft van hun loons- en inkomstenbelasting aan de regering te weigeren „als geweldloze weerstand tegen de moord en zelfmoord". De verenigde presbyter gemeenschappen en de „jongeren van Christus" hebben zich aangesloten bij de campagne voor een moratorium. Dit zijn belangrijke en welstellende kerken in Amerika.
In het oecumenisch centrum in San Francisco werken nu ongeveer 25 leden van verschillende initiatieven met de officiële steun van de kerkelijke leiding „aan het mobiliseren van de Amerikaanse openbare mening tegen de bewapeningspolitiek". In deze stad heeft de burgemeester Dianne Feinstein opgeroepen om onmiddellijk de spanningen tussen Amerika en de Sovjetunie te doen afnemen en beide de produktie van atoomwapens te stoppen. John Pairman Brown, een leidende vertegenwoordiger van de Californische kerk herinnert eraan, dat dit gebied de centra van de atoomwapeninzet bevat : In Livermoore, enkele mijlen van San Francisco doen enkele 1.000 wetenschapslui aan onderzoek naar nieuwe vernietigingswapens. Dagelijks varen duikboten en vliegdekschepen met thermonucleaire wapens in de Stille Zuidzee uit. Deze wapens overtreffen de ontploffingskracht van alle explosies in de Tweede Wereldoorlog.

BROOD — GEEN OORLOGEN.

Talrijke acties begeleiden de kerkelijke programma's : een fietsenestafette door Amerika, die in 1982 in Moskou moet aankomen, vredesmarsen van West naar Oost, zit- en hongerstakingen.
Toen op 3 mei 1981 in Washington meer dan 100.000 mensen tegen de Amerikaanse bewapeningspolitiek, de herinvoering van de algemene dienstplicht, de interventie in El Salvador en de werkeloosheid demonstreerden, onder het motto : „De mensen hebben brood nodig - geen oorlogen" en toen in San Francisco, Seattle en andere Amerikaanse steden de „grootste manifestaties sedert het einde van de Viëtnamoorlog" geregistreerd werden, spitsten de media verschrikt de oren. Voor het eerst sinds vele jaren namen de strijders voor de burgerrechten van de kleurlingen, de sociale benadeelden en de georganiseerde arbeiders beslissend deel aan de anti-oorlogsberichten.
Sidney Lens : „Tot nu toe waren de vakbonden relatief sterk beïnvloed en gecontroleerd door staatsposten, met inbegrip van de geheime diensten. Dit is nog niet volledig overwonnen, maar de laatste conferenties brachten steeds meer activisten en progressieve krachten naar voor. Ze zijn niet zonder meer te vergelijken met de socialistische tradities in Europa, maar ze hebben een nieuwe dynamiek in beweging gebracht".
De Amerikaanse vredesbeweging, een relatief jonge organisatie, laat zich evenmin door de repressieve maatregelen en het opkomende McCarthyisme beïnvloeden. Niettegenstaande anti-sovjetpropaganda in de media zoeken zij het gesprek tussen de Sovjets en de Amerikaanse burgers, nodigen vertegenwoordigers van socialistische staten naar Amerika uit en voeren informatietournees uit, die op grote weerklank stoten.
„Steeds meer mensen begrijpen dat enkel een constructieve samenwerking tussen de mensen in Oost en West de vrede kan helpen verzekeren. En dit proces kan zich niet tot Europa beperken", verklaarde een van haar vertegenwoordigers.
Sedert het invoeren van de registratie van de dienstplichtigen hebben volgens de huidige schattingen zowat 400.000 jongeren deze wettelijke verordening geweigerd. In enkele steden aan de Oostkust zijn er tekorten van meer dan 50 pct. De militaire ambtenaren willen nu beginnen met de eerste arrestaties en processen om afschrikkend op de jeugd in te werken. Amerika, dat is niet enkel Haig en Reagan. Dat zijn de meer dan 80 pct. van de Amerikaanse burgers, die in een rondvragen, dat in juni jammergenoeg enkel in een plaatselijke krant in Oregon te vinden was, verklaarden dat Amerika met de Sovjets over atoomontwapening moest onderhandelen, die zich uitspraken voor een atoomwapenmoratorium en die tot 2/3 voor een referendum over de atoomwapenpolitiek stemden.

uit
„Deutsche Volkszeitung",
Nr. 39, 24.09.1981
Gerd Greune

ERRATUM

In het oktober-nummer is in het interview met Wivina De Meester volgende fout geslopen : Het antwoord van Wivina De Meester op de eerste vraag is niet „Onze partij is een confessionele partij. De christelijke ethiek is echter wel een element waarop het beleid van onze partij gebaseerd is." Het antwoord moet zijn : „Onze partij is geen *confessionele partij. De christelijke ethiek is echter....."*
Met onze excuses voor deze fout.

DE VERENIGDE STATEN EEN JAAR NA DE VERKIEZING VAN REAGAN : DE HELEMAAL NIET ZO DISKRETE CHARME VAN DE BOURGEOISIE

De traditionele wittebroodsweken van een nieuwe president en een nieuwe regering in de V.S. duren gewoonlijk niet lange dan de fameuze „first hundred days." Maar in dit geval is het anders : een recente opiniepeiling (Time, 5.10.81) toonde aan, dat nog altijd meer dan 70 procent van de ondervraagden vertrouwen hebben in het nieuwe beleid, ondanks (of wellicht juist wegens) de konsekwente politiek van verrechtsing op alle gebied.

Keer op keer haalt R. Reagan zijn slag thuis, of het nu gaat om de vermindering van de belastingen op de hogere en korporatieve inkomens, de agressieve militarizering of de afbraak van de sociale welvaartsstaat. De regering steunt op een meerderheid in de senaat en op een effektieve meerderheidskoalitie van Republikeinen en konservatieve Demokraten in het huis van afgevaardigden, maar zonder de brede konsensus van de basis zou zo'n koalitie het niet lang kunnen volhouden. Om zijn openlijk konservatieve ekonomische en sociale politiek er door te duwen kan de president telkens opnieuw beroep doen op „het volk", waarvan hij niet ten onrechte de wettige vertegenwoordiger beweert te zijn. Maar om dit verbijsterende sukses te begrijpen van een politiek die op vele punten regelrecht indruist tegen de als gegeven beschouwde verworvenheden sinds de New-Deal moeten we een betere uitleg vinden dan de oratorische demagogie van deze charmante ex-filmster.

Op de eerste plaats mogen we niet vergeten dat hij zijn beloften - dreigementen tegenover *links* systematisch aan het uitvoeren is, terwijl hij de verwachtingen van zijn *uiterst-rechtse* achterban substantieel ontgoocheld heeft. Zo voert hij stuk voor stuk zijn sociaal-ekonomisch programma uit, maar weigert hij toe te geven aan de druk van de hem trouwe „moral majority" om maar meteen de abortuswetten af te schaffen, de doodstraf in te voeren of de rol van de godsdienst in de openbare scholen te versterken. Als antwoord op de beschuldigingen van antifeminisme had hij beloofd de eerste president te zullen zijn die een vrouw in het Opperste Gerechtshof zou benoemen en dat heeft hij dan ook gedaan een symbolisch gebaar dat de vrouwen en de progressieven alleen maar konden toejuichen. De ondoordachte „cowboy" politiek, waar de oppositie op gerekend had, heeft hij van de eerste weken al afgeremd zonder zijn eigenlijk programma op te geven. Verder heeft de regering blijk gegeven van een minimum dosis soepelheid, zoals in de beslissing om - voorlopig - niet aan de sociale zekerheid van de gepensioneerden te raken of in de recente reduktie van de geplande militaire uitgaven met 11 miljard dollar (waarbij de meer dan 500 miljard nog altijd boven het cijfer van Carter uitstijgen). Die taktische soepelheid werd ook duidelijk na de eerste grote betogingen tegen de harde koude oorlogspolitiek in El Salvador : de militaire hulp ging door, maar de spektakulaire eskalatie werd op de achtergrond geduwd en zo kon een herhaling van de anti-Viëtnambeweging geremd worden. En toch is zelfs een kombinatie van al deze elementen onvoldoende om de ideologische greep van dit rechtse offensief te verklaren. Tenslotte wordt er geprotesteerd door de burgerrechtsmilitanten, de vrouwen, de financiële kringen in Wall Street, de armen en zelfs de vakbonden (de „Solidariteitsmars" van 250.000 op 19 sept. in Washington).

Ik stel voor dat we het sukses van Reagan vooral moeten zoeken in het fiasko van het sociaaldemokratische („Liberal") experiment dat sinds de krisis van 1973-74 aan bloedarmoede was gaan lijden en steeds ongeloofwaardiger was gaan worden. Ondanks de visies van Roosevelt tot Carter, ondanks de zichtbare vooruitgang van (een deel van) de zwarten, ondanks de proliferatie van regeringskommissies waren de „bleeding heart liberals" (welmenende sociale verbeteraars) mislukt in hun „just society" en „war on poverty". De werkloosheid onder de zwarten was nog altijd drie tot viermaal hoger dan het nationale gemiddelde, de inflatie reduceerde de reële lonen, de binnensteden waren nog steeds rampgebieden en de voortschrijdende koncentratie van de monopolies was verdergegaan. Elke regering scheen op het oude stramien voort te borduren, zodat de burger inderdaad moest geloven dat het allemaal wel de schuld was van de almachtige burokratie en de happige vakbonden. En tegen deze versleten visie van een „welvaartsstaat", die de problemen na 40 jaar inderdaad niet had kunnen oplossen, kwamen Reagan en zijn raadgevers met een eenvoudige en inslaande „nieuwe aanpak" in de politieke arena : tegenover de voor iedereen zichtbare mislukking stelden zij een terugkeer voor naar de beproefde Amerikaanse waarden. Het land moest opnieuw *geïndustrializeerd* worden, wat meteen betekende dat alle beperkingen op de vrije ondernemingen, ook de wetten op veiligheid en gezondheid, drastisch moesten beperkt worden : *minder belastingen* betekenden meer investeringen en dus meer werkgelegenheid, en een doorgedreven *politieke* (niet ekonomische) *decentralizatie* zou het initiatief opnieuw aan de sterken en bekwamen (Darwin's „fittest") geven. Gedwongen schoolintegratie had toch maar tot niveauverlaging geleid, de wettelijke afgedwongen „affirmative action" (voorkeurbehandeling) van vrouwen en kleurlingen had in feite goede krachten (blanke mannen) in hun karriere benaderd, en de ongezonde vermenging mensenrechten en buitenlandse politieke belangen had het internationale aanzien aangetast en de Sovjetunie en het wereldkommunisme aanzienlijk in hun veroveringsplannen (Nicaragua, Angola, Afghanistan en straks Namibië, El Salvador en Guatemala) versterkt. Het is een samenhangend, keihard „all-American" programma dat weinig aan de verbeelding overlaat en, bewust, alle rancunes tegen de binnen- en buitenlandse „profiteurs" en hun halfzachte progressieve handlangers aanspreekt. En zolang de verdeelde en ontredderde oppositie het alleen maar over een terugkeer naar dat vroegere model heeft, zitten een nieuwe elektorale overwinning voor rechts in 1982 en een herverkiezing van Reagan er m.i. dik in.

Ludo Abicht

(Een volgend artikel zal een overzicht brengen van de eerste aanzetten tot een vernieuwde demokratische visie, waaraan in verschillende sektoren van de Amerikaanse linkerzijde op dit ogenblik gewerkt wordt.)

HET AMERIKAANSE FEUILLETON : ONTSPANNINGS-, EXPORT- EN PROPAGANDAMIDDEL

Trouw aan de hoog geprezen liberale opvattingen, bleef de uitbating van de audiovisuele media in de V.S. steeds in handen van privé-ondernemingen, wiens bestaan geheel afhankelijk is van reclame-inkomsten. Daar de adverteerders wensen dat hun reclame door een ruim publiek wordt ondergaan, gaat de voorkeur van de privé-zenders vooral uit naar het vertonen van lichte ontspanningsprogramma's waarin de primaire instincten van de mens hun gading vinden. Het zijn in grote mate dergelijke uitzendingen die het publiek weten te boeien en hen naar de glimmende kijkkast lokken. Pogend de adverteerders te behagen door een zo omvangrijk en een zo constant mogelijk publiek bijeen te trommelen, opteren de Amerikaanse omroepketens doelbewust voor het feuilleton. Met deze term worden zowel de gefilmde verhalen aangeduid, waarbij de intrige uitgesponnen wordt over verschillende episoden, als datgene wat meestal „serie" wordt genoemd, d.i. een geheel van afleveringen die elk een afgeronde narratieve eenheid vormen met eenzelfde (of dezelfde) personage(s) die weerkeren met een periodiciteit die één week niet overschrijdt.

De enige taak van elke feuilletonaflevering bestaat erin als drager te fungeren van meerdere reclameboodschappen. De opbouw van Amerikaanse series verschilt dan ook aanzienlijk van deze van gelijkaardige Europese produkties. In de typische Amerikaanse ontspanningsfeuilletons ontrolt het verhaal zich niet geleidelijk naar een hoogtepunt, de uiteindelijke ontknoping, toe, maar wordt de spanning meermaals kunstmatig opgedreven d.m.v. de muziek of de handeling (vb. de held die zich in een netelige positie bevindt of bedreigd wordt). Deze ingrepen worden doelbewust toegepast vanuit de overtuiging dat, wanneer de spanning plots verhoogd wordt, ook de kijker automatisch zijn aandacht gaat verscherpen om het vervolg van het verhaal te kennen. Indien men dan op zulk moment een „commercial" de ether instuurt, zal deze gegarandeerd kunnen rekenen op een uitzonderlijke ontvankelijkheid van de nieuwsgierige kijker.

* * *

De verkoop van series aan de nationale TV-stations dekt ongeveer 75 procent van de produktiekosten. De uitvoer ervan is voor makers dus noodzakelijk om de kostprijs te kunnen recupereren en onontbeerlijk, wil men ook nog wat winst opstrijken. Men levert dan ook bij voorkeur TV-series aan landen die er goed voor kunnen betalen. Daarnaast worden de Amerikaanse feuilletons in de Derde Wereld „gedumpt" tegen veel lagere prijzen.

„The Ropers " één van de velen...

Teneergeslagen over het gebrek aan eigen middelen en ervaring, verheugen de Westeuropese TV-stations zich over het ruime Amerikaanse amusementsaanbod. Zij leggen gretig beslag op de ontelbare, technisch verzorgde en vlotte „serials" om de Europese beeldbuis te spijzen. Dat zij bij de Amerikanen aankloppen is een logisch gevolg van de jarenlange pressie die de V.S. op het Westeuropese vasteland hebben uitgeoefend. Sinds WO II werden de eens zo roemrijke naties genadeloos opgeslorpt in het Amerikaanse kamp. Totaal verstrikt in de Amerikaanse invloedssfeer roepen de Westeuropeanen om de minste muizenis haast reflexmatig de hulp in van Uncle Sam, die maar al te graag voor engelbewaarder speelt als er iets te ratten valt. Het zijn voornamelijk de Westeuropese commerciële omroepsystemen (vb. RTL, ITV,...), waar de wedren om de kijkcijfers evenzeer het strijdtoneel beheerst als in de V.S., die hun toevlucht nemen tot de Amerikaanse ontspanningsfeuilletons.
Met het oog op de wereldmarkt proppen de scenaristen de „serials" vol met „neutrale", „universele" thema's. De fictieve gebeurtenissen dienen immers voor eenieder herkenbaar te zijn. Elke normale wereldburger moet zich kunnen identificeren met de stereotiepe personages. De inhoud is evenwel niet zo onschuldig als op het eerste zicht mag lijken. Onder de oppervlaktelaag van de triviale voorvalletjes en anecdotes smeult zachtjes de bikkelharde progaganda. Op haast onzichtbare, en voor de naïeve toeschouwer op onbewuste wijze, worden de Amerikaanse „way of life" en normen aangesmeerd.

* * *

De ingevoerde series worden door de Amerikaanse machthebbers geschikt aangewend als middel tot sociale controle, om de waarden en de normen van het Westers kapitalistisch systeem te vrijwaren. Herbert Schiller, professor in de massacommunicatie aan de universiteit van San Diego (Californië) gewaagt in zijn boek „The Mind Managers" van een ware bewustzijnsmanipulatie door de mediamanagers omdat de sociale controle verloopt via het verspreiden van mythen (d.w.z. via het overbrengen van een valse werkelijkheid) waardoor de bestaande orde verklaard en gelegitimeerd wordt. De vijf mythen, die volgens Schiller de wereld worden ingestuurd, zijn : 1) de mythe van het individualisme en de persoonlijke keuze ; 2) de neutraliteitsmythe, nl. men geeft de burgers de indruk dat het federale gezag, de massamedia, het onderwijs... neutrale, objectieve, niet-ideologische instanties zijn ; 3) de mythe van de onveranderlijkheid van de menselijke natuur ; 4) de mythe van de afwezigheid van sociale conflicten ; 5) de mythe van het pluralisme in de media.
Bij een zorgvuldige inhoudsanalyse valt het op dat het Amerikaanse feuilleton ons een welbepaald beeld van de wereld schetst, dat evenwel bij nader toezien sterk afwijkt van de werkelijkheid. In haast alle Ameri-

kaanse ontspanningsfeuilletons treedt een soort superman op het voorplan begiftigd met allerlei bovenmenselijke attributen, die door zijn loyauteit en moed schril afsteekt tegen de vijand die gewetenloos en laf is, en lijdt aan een ziekelijke machtsdrang. De meeste doden zijn niet zoals in de werkelijkheid slachtoffers van ziekte, ouderdom of het verkeer, maar vallen door gewelddaden. Geweld wordt gepleegd en veroorzaakt door personen - er is vrijwel nooit een maatschappelijke oorzaak. In de werkelijkheid zijn moordenaars en verkrachters armoezaaiers die handelen in een vlaag van woede of angst. Roofovervallen en diefstallen worden gepleegd door jonge straatzwervers, terwijl hun slachtoffers ook tot de ghettoclan behoren.

De typische TV-doder is een blanke van goede komaf, die een andere blanke meedogenloos om het leven brengt. De misdaad gebeurt niet impulsief maar wordt minutieus gepland en uitgevoerd. Het is pas sinds 1967 dat ook kleurlingen geëngageerd worden voor Amerikaanse TV-produkties. Lange tijd zag men hen in films als huisknecht, chauffeur of als goedmoedige, dikke kinderoppaster, dus enkel in figurantenrollen. Thans treden zij ook op als arts, politieman, minnaar of oorloogsheld. Terwijl in werkelijkheid 50 procent van de negers in de V.S. ongeschoolde arbeiders zijn en ongeveer 40 procent in de ghetto's totaal werkloos is, leeft bij ons via de ingevoerde series de idee dat vele zwarten zeer vermogend zijn. Bovendien weerspiegelen de kleurlingen, als zij hoofdrollen spelen, steeds de blanke waarden en levensstijlen (kleding en taalgebruik) : „Zwarte huiden in witte rollen".

Het hoofdthema van de meeste avonturenseries is de verdediging van de sociale orde tegen aanvallen van buiten uit. Elke weigering van de bestaande orde wordt afgeschilderd als een symptoom van mentale ziekelijkheid.

Het leger en de politie staan borg voor een „normale" toestand. Zij stellen zich op als beschermers van de vrijheid en de gerechtigheid. Op deze wijze wordt de rol van het leger en de verschillende politiekorpsen (CIA, FBI,...) voortdurend (onrechtstreeks) gerechtvaardigd. Bij de weergave van het gezinsleven in tal van familieseries (de zogenaamde soap opera's) treedt de vader steeds op de voorgrond als de dominerende schakel. Hij is de kostwinner. Zelden gedraagt hij zich als een autoritaire tiran. Hij kan wel een vergissing begaan, maar zijn bedoelingen zijn steeds edel van aard. Hij durft zijn fouten bekennen, ook al leiden deze nooit tot catastrofale gevolgen. Goedheid, luciditeit, strengheid en geslotenheid vormen zijn belangrijkste karaktertrekken. De moeder is ondergeschikt en complementair t.o.v. de vader. Als actieve partner uit zij haar mening en doet zij voorstellen. De twee rollen (echtgenote en moeder) die de vrouw vervult, geven nooit aanleiding tot enig innerlijk conflict. Alle relatieproblemen zijn op het einde van een openhartige dialoog steeds opgelost.

Elkeen weet zijn gedachten en gevoelens perfect te verwoorden. Ofschoon komische produkties nog het minst een bepaald wereldbeeld lijken te veronderstellen, is dat toch beslist het geval. Het stenen tijdperk van de Flintstones bijvoorbeeld is de consumptiemaatschappij, waarin materiële weelde belangrijk is en geen echte sociale conflicten bestaan. Competitie is het hart van de samenleving en succes en gelijk behaal je over de rug van de zwakkere tegenstander. Winnaars worden beloond, verliezers gestraft en daar moet iedereen in berusten.

* * *

Hogervermelde realiteitsvoorstellingen en waarden kunnen slechts ingang vinden bij het publiek als de toeschouwer opzettelijk wordt gedegradeerd tot een weerloos en mak wezen. De TV-kijker dient op een tweevoudige wijze passief te blijven. Enerzijds dient hij in een staat van inertie te worden gebracht, die elk initiatief tot actie uitschakelt, waardoor de handhaving van de status quo verzekerd is. Dit laatste kan bekomen worden wanneer de kijker volledig opgeslorpt wordt in de imaginaire wereld.

Hij moet kijken mét de camerablik waardoor hij in beslag genomen, „gefascineerd" wordt door het afgebeelde. Hij mag niet kijken nàár de camerablik waardoor hij een zeker „distantie" tegenover het afgebeelde in acht neemt, wat de mogelijkheid insluit dat hij de camerablik interpreteert als een zingevend intermediair tussen hemzelf en de afgebeelde wereld, als een zienswijze van de cineast die hij kan volgen maar niet noodzakelijkerwijs hoeft te delen. De Amerikaanse feuilletonmakers mijden dus angstvallig alle mogelijke distanciërende faktoren om de „illusionistische houding" intact te houden. Daarom wordt de buitenwereld zo natuurgetrouw mogelijk in de studio's heropgebouwd of draait men bij voorkeur op locatie en verdwijnen de acteurs volledig achter hun personage.

De beïnvloedingskracht van het feuilleton schuilt volgens Jean-Marie Piemme eveneens in zijn systematiciteit, zijn discursief karakter. Een fictieverhaal zoals het TV-drama ontleent zijn betoveringskracht aan de structuur van de beelden d.m.v. een specifieke narratieve code. Het personage is binnen het verhaal het narratieve element dat de participatie aan het getoonde gebeuren kanaliseert. Het personage bevindt zich immers in het middelpunt van een universum dat begint met zijn probleem en eindigt met de oplossing ervan. Bovendien neemt de toeschouwer het personage waar als een figuur die totaal onafhankelijk staat tegenover zijn belevenissen. De personages blijven steeds trouw aan hun essentie, die uit de doeken wordt gedaan in de eerste aflevering van de serie en meestal kort herhaald wordt bij de aanvang van elke volgende aflevering. De toeschouwer weet ook voortdurend van op voorhand wat hij van het personage kan verwachten. Telkens opnieuw getuigt deze van dezelfde moed, dezelfde vakkennis, dezelfde grapjes, enz.. Anderzijds verschijnt de onschuldige fictiewereld als de reproduktie van een uitwendige realiteit. Het valse spoor, de valstrik en het toeval connoteren als het ware de realistische levenssituatie van het personage en verdoezelen het arbitraire karakter van het verhaal, terwijl zij vaak enkel dienen om de vijftig minuten rond te krijgen. Tenslotte merken we op dat de acteur gecodificeerde tekens produceert die door de toeschouwer niet als dusdanig worden waargenomen omdat elke distantie tussen de vertolker en zijn rol in het niet verdwijnt. Taylor gaat er van uit dat het cumulatieve effect van het TV-medium eerder is toe te schrijven aan de herneming van sommige narratieve configuraties dan aan de herhaalde voorstelling van bepaalde scènes. Bij zijn studie baseerde hij zich op 12 TV-uitzendingen (uitsluitend Amerikaanse politieseries). Hij slaagde er in een algemeen model op te stellen waarin hij vier steeds weerkerende onderdelen onderscheidt, nl. de beginsequentie, de enquête, de bemiddeling en de zending.

* * *

Besluit :

Om hun wereldrijk intact te houden en hun winstgevende investeringsterreinen voor zich te winnen, laten de Amerikanen geen enkel middel, dat netjes in hun kraam past, ongemoeid. Onophoudelijk bestoken zij de wereld met propagandabeelden die echter door het argeloze publiek niet als dusdanig worden onderkend. De nietsvermoedende kijkers menen geconfronteerd te worden met een objectieve weergave van de Amerikaanse samenleving en politiek. Zoals blijkt is niets minder waar.

Op verbloemde wijze trachten de Amerikanen zelfgeconstrueerde waarheden en realiteitsvoorstellingen de naïeve toeschouwer op te solferen. Dergelijke schaamteloze aanslag op het onbeholpen menselijke brein roept bij ons weerzin op.
Elke rechtgeaarde burger gelooft in eer en geweten te ageren, terwijl zijn handelingsvrijheid beknot wordt door een onbewuste aantasting van zijn bewustzijn. Het Amerikaanse mediavoer, dat wij dagelijks te slikken krijgen, vervult immers een socialiserende rol tot wij precies redeneren en ons precies voelen zoals de Amerikaanse autoriteiten en bedrijfslui het zich wensen. Zij dicteren ons consumptiegedrag en dirigeren ons politiek-maatschappelijk denken.

Frieda Duchateau

BIBLIOGRAFIE :

HAMELINK, C.,
„De mythe van de vrije informatie", In de Toren, Baarn, 1978.
PETERS, J.M.,
„Kijken naar beelden : psychologie van het mechanische beeld", CeCoWe, KUL, Leuven, 1977.
PIEMME, J.M.,
„La propagande inavouée : approche critique du Feuilleton télévisé", Union Générale d'Editions, Paris, 1975.
SCHILLER, H.I.,
„The Mind Managers", Beacon Press, Boston, 1973.
STEIN, B.,
„The view from Sunset Boulevard : America as brought to you by the people who make television", Basic Books, New York, 1979.
TAYLOR, J.,
„Une exploration de la structure narrative du feuilleton policier", in *Etudes de radio - télévision*, nr. 26, 1978, p. 41 - 63.

* **Beperkte kernoorlog.** Volgens het IISS, het Londense Internationaal Instituut voor Strategische Studies, is een beperkte kernoorlog een hersenschim. Een kernoorlog is nooit tot een bepaald gebied te beperken, menen zij. Daarom vinden ze dat Europa beter meer geld zou uitgeven aan conventionele wapens dan aan kernbewapening.

HET BOOTJE VAN DE OECUMENE VOER OP DE ELBE

Omstreden en bestreden Wereldraad van Kerken.
Van zondag 16 augustus tot 26 van zelfde maand ging in Dresden een vergadering door van het Centraal Komitee van de Wereldraad van Kerken, in voorbereiding tot de komende Wereldvergadering, die tegen 1983 voorzien is onder het motto „Jezus Christus - het Leven van de Wereld". De discussie zelf ging toen, zoals altijd, over zeer actuele tema's.
Teoretisch vóór de oorlog opgericht, met de reformatorische stad Genève als wereldcentrum, ging de Wereldraad definitief van start tijdens de Assemblee van Amsterdam in 1948. Tijdens de vierde wereldvergadering van Uppsala in 1968, werd reeds uitvoerig tegen het atomaire gevaar gewaarschuwd en kan men de toenmalige jaargang van „Vrede" ter zake naslaan.
In Dresden (D.D.R.) waren vijfhonderd afgevaardigden aanwezig, uit honderd landen, die driehonderd protestantse en orthodoxe kerken vertegenwoordigden, de biezonderste in hun soort. De Wereldraad is geen superkerk maar een bestendig beraad. De aanspraak van Rome op de „Una Sancta" evolueerde van openlijke vijandschap tot actieve samenwerking op bepaalde vlakken, zoals b.v. ontwikkelingshulp.
Het anti-rascistisch programma, de strijd tegen de apartheid, de steun aan de bevrijdingsbewegingen, de aanwezigheid van kerken uit Oost-Europa hebben sinds lang de Wereldraad tot schietschijf gemaakt voor schimpscheuten. In dit opzicht werden de meest ultra-montaanse roomsen de objectieve bondgenoten van de meest fundamentalistische protestanten. Onlangs heeft het eerbiedwaardige Leger des Heils zijn troepen teruggetrokken en werden in de Bondsrepubliek bepaalde financiële kranen toegedraaid. De protestanten in de Wereldraad, wat hun betreft werden eenvoudig in het verdoemnishoekje geduwd, waarin traditioneel protestanten geduwd werden in minder verdraagzame tijden, zodat in dit opzicht niets nieuws is onder de zon. Dit belet niet dat de Oosterse kerken, dit dateert niet van 1917 (zogezegd opgelegd) een wantrouwen blijven bewaren t.o.v. de Westerse kerken.
De Wereldraad kan men eerst goed begrijpen doorheen actieve deelname van jonge kerken uit de derde wereld. Tijdens de opening werd de preek gehouden door Dr. Simatupang uit Indonesië. Centrale figuur is de algemene secretaris Philip Potter, een lange zwarte Portoricaan, die meer als atleet dan als teoloog voorkomt. Het was eigenlijk in deze laatste functie dat hij in 1974 met grote bevoegdheid terzake sprak in Brussel. In Dresden noemde Potter het bombardement op vastenavond 1945 (met tactische wapens) de aanloop tot de zgn. afschrikkende atoombombardementen op Japan. Een intacte en open stad, volgepropt met vluchtelingen werd in twee aanvalsgolven met de grond gelijk gemaakt. De kleinste cijfers spreken van 35.000 doden. Men vond de veraste lijken van karnavalkinderen, die nog verkleed in fosfoortoortsen omvormd een verschrikkelijke dood stierven. Amerikaanse, Canadese en Britse deelnemers aan de conferentie beleden een symbolische schuldbekentenis. Dresden, verbroederd met Coventry was een bewuste keus. Het was evenmin de eerste vergadering in Oost-Europa.

Tema : een algehele gezondmaking... en de Bom.
Gezondheid, genezing, integraliteit waren de ietwat abstracte tema's, die wel concreet uitgewerkt werden. Een arts zei : „We moeten verantwoordelijkheden terug opnemen". Een Zuidamerikaan zei : „In Latijns-Amerika sterven de mensen hoofdzakelijk om sociale redenen".
Dresden was voor de Wereldraad bijna een finaal breekpunt. Zeker niet om b.v. de volgende verklaring.
„Nu in 1981 moet het centrale komitee vaststellen, dat gedurende het afgelopen

jaar de internationale verhoudingen nog verder verslechterd zijn en de situatie gevaarlijker is dan ooit. Er doen zich verontrustende tendenzen voor, waaronder het ontwikkelen van wapens, waardoor een beperkte kernoorlog mogelijk is en waarbij zelfs sprake kan zijn van een overwinning. Van deze wapens is de neutronenbom, maar die niet alleen, een gaaf voorbeeld".
Lijdelijk ondergaan verschilpunt : het niet veralgemenen van de intercommunie.
Struikelsteen was het seksisme. Uitvoerig hield de conferentie zich bezig met het rapport van Sheffield over de plaats van mannen en vrouwen in de kerk. Gelijke rechten bleek eerder beperkt tot gelijk werk, maar niet tot aanvaarden van de vrouw in het ambt. Zogenaamde gemanipuleerde orthodoxen en God weet hoe weinig ze zijn lieten bijna alles daarover springen. Er werd daarover geen algemene vooruitgang geboekt. Uiteraard was er algemene aanklacht tegen het sekstoerisme. Bezoekers aan een Oostaziatisch vluchtelingenkamp vonden geen enkele „vrouw" ouder dan acht jaar. De toeroperators hadden ze een bepaalde bestemming gegeven. Gelukkiger ook was de verontwaardiging over de toenmalige inval in Angola.

Dresden werkt na op de verhouding kerk en staat in de D.D.R.

Laten we mekaar geen Liesbet noemen. Het leven van de Christen in de D.D.R. verliep niet altijd op een rozenbed. Hoewel zwart-verhoudingen hier evenmin valabel zijn voor het verleden. In het begin inde de staat nog de Kirchensteuer (kerkelijke belasting) opgelegd aan de gelovigen, een talrijke miljoenengroep in de D.D.R. meestal protestanten, overwegend niet practiserend. Twistpunten zijn o.m. de Jugendweihe en de verplichte legerdienst, waarvoor het alternatief van de niet gewapende weerdienst bestaat.
Tot in 1969, de laatste jaren teoretisch, was de „Evangelische Kirche in Deutschland" nog het enige interduitse verbond. Naderhand kwam de E.K.D. in de D.D.R., tot stand. Bij de opening werd een boodschap voorgelezen van Erich Honecker, die later een afvaardiging van het Centraal Komitee (Wereldraad) ontving. Doorheen wisselende politieke systemen blijven de kerk-staat verhoudingen, omwille van het bezwaard verleden in het toenmalige Reich, aarzelen tussen toenadering en afzijdigheid. Nieuw was dat voor het eerst, met Dresden, Kerk en Staat als afzonderlijke grootheden naast mekaar stonden, zij het op een heel specifiek vlak. Universiteitsgebouwen werden ter beschikking gesteld, bussen en schepen voerden de deelnemers rond en er werd zelfs een „oecumenisch café" ingericht. Het officiële S.E.D. orgaan memoreert hoofdzakelijk de vredesuitspraken. Tien dagen lang bracht het dagblad van de Oost-Duitse C.D.U. „Neue Zeit" foto-en tekstverslagen, kommentaren en zeer veel interviews van deelnemers. Orthodoxen zijn soms zeer tijdgebonden, éénmaal de kerkgewaden afgelegd, gaan ze van de mystiek tot zeer nuchtere problemen over.
Metropoliet Gregoris verhaalde aan „Neue Zeit" hoe hij belangstelling had gekregen voor ekonomie : „goederen te produceren zijn beslissend voor de vormgeving van de menselijke spiritualiteit". We simplificeren vanzelfsprekend. Het dossier documentatie „Dresden" zou op zichzelf stof uitmaken voor een boek. Drie weken lang schreef „Hervormd Nederland" erover en „Réforme" (Parijs) het andere gezaghebbende protestantse weekblad gaf een middenblad. Om echt te weten hoe het er aan toeging volstond de lange uitzending op de Westduitse tv.
De samenkomst van Dresden was ook blijvend gelukkig voor de kerk te Dresden. Een diep gelukkig man was de Zweedse aartsbisschop Olof Sundby, voorzitter van de Wereldraad. Hij zag de meitak plaatsen boven het dak van de nieuwe Sionskerk, éénmaal vernietigd zoals de Kreuzkirche waar de diensten plaatsgrepen. De Sionskerk bestaat uit geprefabriceerde onderdelen, in Zweden vervaardigd en in Dresden een niet onaardige tijd onuitgepakt. Het niet altijd zeewaardige bootje van „Oikumene" neemt soms water over maar vaarde veilig over de Elbe.

Jan Olsen

* **Atoomstraling.** Amerikaanse veteranen protesteerden omdat het Witte Huis te weinig doet voor de militairen die het slachtoffer werden van bestraling bij atoomproeven in de jaren '50. Ze vinden dat de regering de slachtoffers informatie en geneeskundige verzorging moet verschaffen. Van '45 tot '62 werden 250.000 militairen blootgesteld aan de bestraling van Amerikaanse kernwapens.

Wanneer ik het woord vrede hoor of zie denk ik onmiddellijk aan Picasso's duif waarvan „Vrede" indertijd de poster heeft verspreid. En vandaar komt het maandblad „Vrede" me voor de geest en denk ik er aan wat ik in de loop der jaren reeds opgestoken heb door maandelijks een uurtje te besteden aan het lezen van dit uitmuntende blad.

„Vrede" is het enige mij bekende blad welke de vredesproblemen beschrijft, bespreekt, aanpakt. Ook is mij uit de lektuur van Vrede veel bekend geworden over verre vreemde volkeren welke strijden voor hun bevrijding. Niet alleen kennis van deze volkeren maar ook het waarom van hun strijd.
„Vrede" staat en stond steeds vooraan in de strijd tegen de bewapeningswedloop, de kernraketten en alles wat te maken heeft met de moedwillige vernietiging van een volk of volkeren.
„Vrede" komt en kwam steeds op voor die volkeren welke door anderen verdrukt worden.
Ik doe hierbij een warme oproep aan allen om op het einde van het jaar bij de hernieuwing van de abonnementen zeker „Vrede" niet te vergeten en als het even kan : geef eens een abonnement van Vrede als nieuwjaarskado.

Nadine Crappé
Syndikaal afgevaardigde

DE UITZONDERINGSWETGEVING IN GROOT-BRITTANNIE EN NOORD-IERLAND (UK)

In 1974 werd de „Prevention of terrorism act" goedgekeurd.
In 1976 werd deze wet geamendeerd en blijft tot op heden van kracht mits enkele bijkomstige amendementen.
Deze wetgeving voorziet verschillende ernstige afwijkingen op de normale demokratische rechtsregels.
Een verdachte kan gedurende een termijn van 48 uren van zijn vrijheid beroofd worden zonder tussenkomst van de Rechtbank of onderzoeksrechter.
Deze termijn van 48 uren kan door de Secretary of State verlengd worden tot 7 dagen. De Secretary of State weigert zo goed als nooit een verzoek tot verlenging.
Volgens de statistieken van de „National Council for Civil Liberties" werden sinds 29.11.1974 tot 31.12.1980 5061 personen aldus van hun vrijheid beroofd. Slechts 6.7 procent of 339 personen (in Gr. Br) van deze 5061 werden in beschuldiging gesteld en 4.7 procent of 240 werden uitgewezen of verbannen.
Wie van zijn vrijheid wordt beroofd onder deze wetgeving hoeft niet noodzakelijk van een specifiek misdrijf verdacht te worden.
Zodra er een redelijk vermoeden bestaat dat men iets te maken heeft met „terrorisme" heeft de politie het recht over te gaan tot deze vrijheidsberoving. In feite komt het hier op neer dat personen van hun vrijheid kunnen beroofd worden om ondervraagd te worden zonder meer.
Volgens deze uitzonderingswetgeving is het stilzwijgen strafbaar.
Het nalaten of weigeren informatie te verstrekken omtrent een politiek delict wordt een misdrijf.
Het gevolg hiervan is dat indien iemand niets bekent hij terecht kan komen in de beklaagdenbank niet omdat hij betrokken is in een misdrijf, doch omdat zij iets weten over dit misdrijf en de rechtbank een sterkt vermoeden heeft dat zij betrokken zijn bij dit misdrijf.
De acts voorzien tevens de mogelijkheid voor de uitvoerende macht om een verdachte te verbannen uit Groot-Brittannië naar Noord-Ierland en uit Noord-Ierland naar Groot-Brittannië.
Een aantal organisaties werden verboden. Steun onder welke vorm ook aan deze organisaties is verboden, en strafbaar.
In Noord-Ierland is naast de „Prevention of terrorism act" ook nog „The Northern Ireland Emergency Provision Act" van 8 augustus 1973 van toepassing.
Krachtens deze wet kan een persoon 3 dagen van zijn vrijheid beroofd worden door de politie zonder dat de Rechterlijke macht tussenkomt.
De Politie kan kiezen tussen deze wet en de Prevention of terrorism act.
Het leger kan een verdachte vier uren van de vrijheid beroven.
Na deze termijn dient hij aan de politie overgedragen te worden.
Volgens de „National Council for Civil Liberties" werden tussen 1 september 1977 en 31 augustus 1978 2 814 personen vastgehouden onder deze Emergency Act.
Verdachten van terroristische misdrijven worden berecht door een uitzonderingsrechtbank nl. de Non-jury Courts ook wel „Diplock courts" genoemd naar hun geestelijke vader.

Beoordeling van deze wetgeving :

1. De mogelijkheid de verdachte zeven dagen, en zelfs drie of twee dagen van zijn vrijheid te beroven zonder dat de rechterlijke macht tussen komt is flagrant in strijd met de grondprincipes van de mensenrechten.

2. De vrijheidsberoving op grond van een zeer vaag vermoeden van daderschap of medeplichtigheid aan een niet-specifiek misdrijf, maar aan het zeer vage „terrorisme" is evenzeer een aanfluiting van de demokratische rechtsregels.

3. Het recht om te weigeren een verklaring af te leggen is een fundamenteel recht. In deze wetgeving wordt dit recht niet gerespecteerd daar waar stilzwijgen gesanctioneerd wordt.

4. De uitwijzing naar Noord-Ierland of de uitwijzing naar Groot-Brittannië komt neer op binnenlandse verbanning. Dit is in strijd met de normale rechtsregels van de Europeese conventie van de Rechten van de mens en het UNO-verdrag inzake mensenrechten.
   De grootste willekeur vanwege de overheid is mogelijk. Diegene die verbannen wordt heeft geen kans om zich te verdedigen of om gehoord te worden.

5. Het recht van de uitvoerende macht om organisaties te verbieden gekoppeld aan vage voorschriften mbt tot verboden organisaties en terrorisme in het algemeen ondermijnt de vrijheid van vereniging en de vrijheid van mening die niet in de lijn ligt van de visie van de overheid.

6. Het gebruik van uitzonderingsrechtbanken is evenzeer in strijd met de demokratische rechtsregels.

De Internationale Federatie van de Rechten van de Mens heeft een waarnemer gestuurd naar Belfast om een proces bij te wonen gevoerd voor een Non-Jury Court nl. Mter Comte advokaat te Parijs.
Op 31 juli 1981 waren drie Franse volksvertegenwoordigers, gemandateerd om een studie-bezoek te brengen aan N.-Ierland.
Uit hun rapporten blijkt dat zij de uitzonderingswetgeving beschouwen als een zware inbreuk op de Rechten van de Mens.

Paul Bekaert

KINDERWENS

Dag Lieve Sint,
net zoals ieder jaar
zet ik ook vandaag alvast
weer mijn schoentje klaar.

'k Wil U heden dit briefje schrijven
en U vragen om bij ons te blijven,
want, Lieve Sint, hier op aarde
heerst geen vrede meer.
Mensen schieten elkaar soms
zomaar genadeloos neer,
en dan denk ik iedere keer,
Och dat is toch niet de wil
van Onze Lieve Heer.

Daarom breng mij geen speelgoed meer
maar iets waarmee ik op aarde
echt vrede brengen kan.
Dan ben ik nimmer of nooit meer bang
en leef ik in vreugde mijn hele leven lang.

Jozef Vandromme.

NEEN AAN DE AMERIKAANSE INTERVENTIE IN CENTRAAL-AMERIKA

Het is voor niemand een geheim dat Centraal-Amerika een belangrijke plaats inneemt in de buitenlandse politiek van het Reagan-team. Jean Kirkpatrick, V.S.-ambassadeur bij de UNO, liet hierover geen twijfel bestaan in een interview met het Amerikaanse „Newsweek" : „Centraal-Amerika is vandaag voor de Verenigde Staten het belangrijkste gebied ter wereld".

De manier echter waarop Washington die houding in konkrete akties vertaalt, met name zijn steun aan de meest repressieve regimes in het gebied, het voornemen om die nog op te voeren, en de tegenwerking van progressieve regimes roept steeds meer weerstand op, zowel in de Verenigde Staten als in Europa.

MILITAIR

De dreiging van een rechtstreeks militair ingrijpen in dit eksplozieve gebied mag niet al te licht opgevat worden. Er zijn de talrijke precedenten enerzijds, er zijn aanwijzigingen van voorbereidingen en verbale Amerikaanse dreiging anderzijds.

De landen die zich het meest direkt bedreigd voelen door een militair ingrijpen zijn uiteraard Cuba, Nicaragua en Grenada, de drie staten in het gebied waar duidelijk anti-imperialistische regimes aan de macht zijn. In Cuba en Nicaragua zijn burgermilities opgericht, die in geval van een Amerikaanse invasie het geregelde leger tot hulp kunnen dienen. In deze landen is men duidelijk op het ergste voorbereid.

In andere landen in het gebied is de militaire interventie al lang een feit, zij het op een heel andere manier : door militaire hulpprogramma's, levering van wapens en „adviseurs" aan de repressieve regimes van Guatemala, Honduras en El Salvador. Om met dit laatste te beginnen : het algemeen offensief van het Nationaal Bevrijdingsfront FMLN, begin dit jaar, werd beantwoord met een zeer sterke opvoering van de Amerikaanse militaire hulp.
Tijdens de eerste dagen van zijn bewind al, steunde Reagan op speciale volmachten voor het toekennen van een extra-bedrag van 5 miljoen dollar aan klein wapentuig voor het Salvadoriaanse leger.
Later kwamen daar nog ekstra-leningen bij van 2,7 miljoen dollar voor het onderhoud van gevechtshelikopters, en 2,3 miljoen voor granaten, rook- en fosforbommen.
Ook zijn er enkele honderden Amerikaanse militairen in het land. Voor 1982 is 25 miljoen dollar voorzien aan militaire hulp, en 40 miljoen aan „ekonomische".

Wat de steun aan Guatemala betreft, daar had Reagan te maken met het probleem dat de militaire hulp onder Carter officieel was opgeschort in 1977, als gevolg van diens mensenrechtenpolitiek. Maar daar valt soms op legale wijze wel een mouw aan te passen. Zo werd op 5 juni 1981 de verkoop goedgekeurd aan Guatemala van 100 jeeps en 50 legervrachtwagens, ter waarde van 3,2 miljoen dollar. Dat kon, en zonder problemen, want louter toevallig was even voordien - op diezelfde dag - beslist dat deze voertuigen werden afgevoerd van de lijst van artikelen „waarvan de verkoop verboden is aan regimes die zich schuldig maken aan zware overtreding van de mensenrechten".
Dan is er nog Honduras, het land waarop Reagan het zwaarst steunt om als politieagent te dienen in Centraal Amerika.
De militaire hulp, die in 1980 nog 3,3 miljoen dollar had bedragen, werd in 1981 opgevoerd tot 10 miljoen.

EKONOMISCH

De belangrijkste reden waarom Washington zich blijvend verzet tegen elke anti-imperialistische beweging in Centraal-Amerika (en niet alleen daar) is natuurlijk de daarmee gepaard gaande aantasting van de ekonomische belangen. Wat Midden-Amerika betreft : Noordamerikaans kapitaal neemt meer dan 80 procent van alle investeringen aldaar voor zijn rekening, de in- en uitvoerpercentages van al die landen naar en van de Verenigde Staten liggen tussen 60 en 80 procent.

Volgens sommige schattingen zouden de totale olievoorraden in het Caraïbisch gebied ongeveer 6 à 7 maal omvangrijker zijn dan de voorraden in Saoedi-Arabië en de Perzische Golf.
Redenen te over dus voor Washington om de bevriende dictatoriale regimes te verkiezen boven de vijandige demokratische.

Om die regeringen ekonomisch aan zich te binden, en hen dus ideologisch in de pas te laten lopen, heeft Washington een aantal instellingen ter beschikking waarmee het kan aaien of slaan. Vooral het IMF (Internationaal Muntfonds), de Wereldbank en de Interamerikaanse ontwikkelingsbank, allen onder sterke Amerikaanse dominantie, zijn steeds handige drukkingsmiddelen geweest.

Recente voorbeelden van ekonomische interventie in de binnenlandse aangelegenheden van enkele landen uit het Caraïbisch gebied die niet in de pas willen lopen : onderhandelingen begin 1981 over een lening van 200 miljoen dollar aan Jamaica vanwege het IMF sprongen af omdat de toenmalige progressieve premier Michael Manley weigerde toe te geven aan de (overigens klassieke) voorwaarden van het IMF, waardoor hij zijn hele politiek - die voorrang gaf aan de sociaal minstbedeelden - op de helling zou moeten zetten.

Het Caraïbisch mini-eilandje Grenada, waar sinds maart 1979 een anti-imperialistische regime aan de macht is, heeft herhaalde malen af te rekenen gehad met Amerikaanse tegenwerking in zijn pogingen om belangrijke bedragen te lenen bij diverse internationale financiële organisaties.

SANTA FE

Naast militaire en ekonomische inmenging voert Washington nog strijd via diplomatieke druk en contra- progaganda.
Met de hulp van de grote massamedia, en door middel van hele leugens en halve waarheden, zgn. geheime rapporten of witboeken worden vooral Cuba en Nicaragua geviseerd, en verantwoordelijk gesteld voor alle opstandige bewegingen in het gebied.
Als in gelijk welk ontwikkelingsland met een repressief regime de bevolking zich begint te verzetten tegen de machthebbers, dan kan dat volgens Reagan immers alleen maar een gevolg zijn van „kommunistische" opjutterij.

Wat Latijns-Amerika betreft, wordt die simplistische ideologie in al zijn vaakkont-

stellende duidelijkheid uiteengezet in het „dokument van Santa Fé". Dat is eigenlijk een geheim rapport van de Republikeinse Partij dat in mei 1980 is opgesteld door een aantal mensen die zich „het comité van Santa Fé" noemen, en waarin zij hun visie geven op de toestand in Latijns-Amerika, en hoe de (toen nog toekomstige) Reaganadministratie de zaken zou moeten aanpakken. Zij fulmineren vooral uitgebreid tegen Carters mensenrechten-politiek die volgens hen volledig indruist tegen de Amerikaanse belangen.

Onder de Comitéleden horen o.a. Roger W. Fontaine, momenteel Reagans adviseur voor Latijnsamerikaanse zaken, en Jean Kirkpatrick, huidig US-ambassadeur bij de UNO. Een mooi voorbeeld van hun extreem-reactionaire denkpatroon is hun kwalificatie van de Panamees Omar Torrijos, een nationalistisch politicus, die o.a. de (vrij gematigde) Panamakanaal-akkoorden van Carter wist af te dwingen. In dit rapport wordt hij afgeschilderd als een „extreem-links diktator". Ook de politiek van de Ecuadoriaanse president Roldos - evenmin een revolutionair te noemen - ward veroordeeld. Zowel Torrijos als Roldos kwamen dit jaar om het leven bij een „vliegtuigongeval".

ANTI-INTERVENTIEFRONT

De aanvankelijke hoop van velen, dat er wel het gebruikelijke verschil zou bestaan tussen Reagans verkiezingsprogramma en zijn beleid als president, is reeds spoedig na de machtswisseling ongegrond gebleken. Maar een nieuwe hoop heeft sindsdien heel wat voedsel gekregen, de hoop nl. dat Reagan door zijn anti-sociale maatregelen in eigen land enerzijds, en zijn agressief-imperialistisch buitenlands beleid anderzijds geleidelijk aan steeds meer ontevredenheid en tegenstand zal kreëren, gevoelens die naarmate ze massaler worden, kunnen gaan doorwegen op beslissingen van de verkozenen des volks.

Reagans politiek t.o.v. Centraal Amerika speelt in deze aan gang zijnde evolutie een niet onbelangrijke rol. In het door de grote persagentschappen gefiltreerde nieuws komt dit verschijnsel vrijwel nooit aan de orde, maar het is een feit dat de Verenigde Staten momenteel een sterke opkomst kent van solidariteitscomités met de verdrukte volkeren van Centraal-Amerika, met name El Savador, in mindere mate Guatemala. Zij zijn erg aktief in het organiseren van informatiemeetings en protestdemonstraties. Ook binnen een aantal kerken en binnen de machtige vakbond AFL-CIO klinkt het groeiend ongenoegen met de Amerikaanse politiek terzake steeds luider. Zelfs in Reagans eigen partij beginnen sommigen zich zorgen te maken, en komt enig verzet op gang.
De vrees voor een groeiende militaire betrokkenheid in het gebied is daarenboven voor een heel aantal jongeren de aanleiding om aktie te voeren tegen het eventueel zenden van dienstplichtigen als onderdeel van een militaire interventiemacht, akties die herinneringen oproepen aan de uiteindelijk suksesvolle manifestaties van dienstplichtigen tegen de Amerikaanse betrokkenheid in Vietnam destijds.

In diverse Westeuropese landen, ook in België, hebben de solidariteitscomités met de verschillende Centraalamerikaanse landen zich verenigd in een breed „anti-interventiefront", met de bedoeling de publieke opinie te wijzen op de gevaren van de Reagan-politiek voor die regio.

Als onderdeel van deze voorlichtingscampagne publiceerden de diverse Vlaamse solidariteitscomités gezamelijk een „anti-interventiebrosjure" [1] waarin zij uitgebreide informatie geven over de wijze waarop de Verenigde Staten hun imperialistische neigingen de vrije teugel gaven en geven in Centraal-Amerika. Op de persconferentie van 4 november , waarop deze brochure werd voorgesteld, werd aangekondigd dat binnenkort ook de Nederlandse vertaling zal verschijnen van het rapport van Santa Fe [2], voorzien van wat kritische duiding.

Martin Braem

VOETNOTEN

[1] „Anti-interventie brosjure", oktober 1981, 32 blz. Uitg. SAGC, Steenbokstraat 32, 2000 Antwerpen.
[2] Inlichtingen zelfde adres.

(vervolg van blz. 13)

op de stationering van de Sovjet-Russische SS-20. Niet alleen omdat de beslissing voor het starten van de projekten Pershing en Cruise al van vroeger dateert, maar bovendien omdat er - SS-20 of niet - juist een bewapeningsevenwicht bereikt was op het moment dat de Amerikanen nieuwe middellange afstandraketten op Europees grondgebied wensten te installeren. De SS-20 verstoorden dat evenwicht niet decisief. Integendeel brachten zij door hun grotere precisie een grotere veiligheid met zich dan de SS-4 en SS-5 vermochten.

Bovendien zouden er, indien het westen het moratorium van L. Brezjnev had aanvaard, maar een 200-tal SS-20 zijn geïnstalleerd. Door moratorium te weigeren zullen er binnenkort 450 SS-20 op ons gericht zijn, met een totaal van 1.500 kernkoppen. De NATO-weigering om in te gaan op Brezjnevs voorstel is dan ook een duidelijk maneuver geweest, om het evenwicht dat de Amerikanen met de installering van hun middellange afstandsraketten in Europa willen nastreven, als een zgn. inhalen van een achterstand te legitimeren.

Europa zal er geen snars veiliger van worden, maar wel zekerder ; zekerder nl. dat zij in geval van een nukleair treffen totaal vernietigd wordt. Zekerder dat haar lot afhangt van militaire apparaten, waar zij niet de minste zeggenschap in heeft. Zekerder van haar eigen gijzeling.
De bevolkingen van Europa zijn zich daarvan aan het bewustworden.
Mede door hun druk moeten ontwapeningsonderhandelingen worden aangevat, want noch de USA noch de USSR zouden in de huidige konstellatie op eigen initiatief aan een onderhandelingstafel plaats nemen om effektieve ontwapeningsbesprekingen aan te vatten.

De Europese stem zal in de eerste plaats een stem zijn van de volkeren.
Dat is een unieke ontwikkeling voor Europa : het is de bevolking die weigert de détente politiek vaarwel te zeggen, het is de bevolking die met honderdduizenden in alle hoofdsteden van Europa voor de vrede is opgekomen, het is diezelfde bevolking die weigert nog langer de „logika" van de blokkenpolitiek te volgen.

Koen Raes

BRANDPUNT : ZUID-AFRIKA

Volgend jaar is het precies 7 jaar geleden dat de toenmalige Zuidafrikaanse premier Vorster zijn „nieuwe" liberalisatiepolitiek aankondigde. Apartheid zou verdwijnen. Op 22 november 1974 verklaarde Vorster : „Geef mij 6 tot 12 maanden en de wereld zal verstomd staan." En inderdaad, de wereld stond verstomd. Op 23 november 1975 vielen Zuidafrikaanse troepen het 13 dagen oude onafhankelijke Angola binnen om ook in dit land terreur en verderf te zaaien. Nog een half jaar later werden honderden kinderen in de straten van Soweto, Kaapstad, Nyanga, Guguleto en zovele andere plaatsen door de politie neergeschoten.

Ook in Zuid-Afrika herhaalt de geschiedenis zich. In 1979, een jaar nadat hij Vorster als premier was opgevolgd, kondigde ook P.W. Botha grootse hervormingen aan. En ook Botha hield woord. Veranderingen kwamen er. Het defensiebudget werd in enkele jaren tijd verdubbeld. Waar het defensiebudget in 1976 nog 1.043 miljoen Rand bedroeg was dit in 1980 reeds 2.189 miljoen Rand. Dit jaar werd het budget met maar liefst 40 procent (veertig !) verhoogd. De binnenlandse repressie verscherpte, de terreur in het buitenland nam toe.

Niet alleen Angola, ook Mozambique, Zambia en Zimbabwe worden voortdurend door de Zuidafrikaanse terreur bedreigd. Na militaire akties in laatstgenoemde drie landen viel Zuid-Afrika enige tijd geleden opnieuw Angola binnen. Doel van deze aktie was volgens Zuid-Afrika het vernietigen van SWAPO. Het zal niemand die deze terreuraktie aandachtig gevolgd heeft ontgaan zijn dat deze aktie haar doel voorbijgeschoten is. Voor het „uitroeien" van SWAPO moet men namelijk niet in Angola zijn, maar in Namibia. Het lijkt ons eerder dat de bedoeling van de Zuidafrikaanse regering erin bestaat een bufferzone te installeren door het kreëren van een Unita-gordel in Zuid-Angola. Ondanks diverse berichten van Zuidafrikaanse zijde over terugtrekking van de Zuidafrikaanse troepen, wordt de strijd op dit moment nog in volle hevigheid voortgezet.

In Zuid-Afrika zelf wordt vooral de afgelopen maanden het z.g. hervestigingsbeleid verstrakt. Duizenden mensen werden gedeporteerd.

Niet alleen vanuit Crossroads, Nyanga en Natal, maar vanuit het hele land werden mensen hun woningen uitgedreven en naar de z.g. thuislanden gebracht.

De gevangenissen puilen uit. In 1980 zaten gemiddeld per dag 100.677 mensen in de gevangenis. Zelfs voor Zuid-Afrika is dit een absoluut rekord. Het gemiddelde aantal per dag is hiermee in één jaar tijd met 2.385.

Ook het aantal doodstraffen stijgt schrikbarend. In 1976 werden er 61 mensen opgehangen. In 1979 was dat aantal al meer dan verdubbeld (133) én de eerste helft van dit jaar (tot 14 juli) waren er reeds 69 mensen ter dood gebracht. Steeds meer mensen worden ter dood veroordeeld wegens hun verzet tegen apartheid. Op dit ogenblik loopt het beroepsproces van 6 ANC-mensen die ter dood veroordeeld werden.

Petrus Lubisi, Ncimbithi Mashigo en Maphali Manana werden ter dood veroordeeld wegens het aanvallen van politieposten, hoogverraad en lidmaatschap van het ANC. David Moise, Bobby Tsotsobe en Johannes Shabangu werden ter dood veroordeeld wegens hun aandeel in een aantal sabotagedaden.

Godfrey Motsepe - vertegenwoordiger van het A.N.C. te Brussel.

Verzet groeit.

Is de repressie in Zuid-Afrika de afgelopen jaren sterk toegenomen, het verzet groeit nog harder. Vooral sinds president Tambo van het ANC in 1980, naar aanleiding van het jaar van het Handvest van de Vrijheid opriep de strijd tegen apartheid in al zijn aspekten te intensiveren is het verzet spektakulair toegenoemen. Stakingen overspoelden het land, terwijl het ANC met aanslagen op olie-installaties van Sasol, elektriciteitscentrales van o.a. Johannesburg, Pretoria en Durban en op het hoofdkwartier van de Zuidafrikaanse strijdkrachten in Voortrekkershoogte bij Pretoria, het afgelopen jaar bewezen heeft te kunnen doordringen tot de best bewaakte, maar ook meest kwetsbare delen van het apartheidsbolwerk.

Het wordt ook steeds duidelijker dat het ANC in zijn strijd tegen apartheid kan rekenen op het grootste deel van de Zuidafrikaanse bevolking. September dit jaar liet de Zuidafrikaanse blanke krant The Star een opiniepeiling doen onder de Zuidafrikaanse bevolking. Blanken waren van dit onderzoek uitgesloten. Deze opiniepeiling wees uit dat 76 procent van de Zuidafrikaanse bevolking zich voor het leiderschap van ANC-voorman Nelson Mandela uitspreekt.

Alhoewel deze 63-jarige ANC-leider reeds bijna 20 jaar op Robbeneiland gevangen zit, schijnt hij nog even populair te zijn dan toen hij het hele land rondtrok om steun voor ANC-akties te werven.

Internationale erkenning.

Ook internationaal geniet het ANC steeds meer erkenning.

Zo werd kortgeleden in Brussel een ANC-kantoor geopend.

Naar aanleiding hiervan bracht een ANC-delegatie onder leiding van president O.R. Tambo een bezoek aan ons land. Verder maakten deel uit van de delegatie Thomas Nkobi als financiële man van het ANC, John Gaetsewe, sektretaris-generaal van de illegale vakbondcentrale SACTU, mevr. S. Tambo en een zestal anderen. De delegatie voerde besprekingen met dhr. Nothomb, met aartsbisschop Danneels en met delegaties van CVP, SP en KPB. President Tambo en dhr. Gaetsewe hadden eveneens een onderhoud met J. Houthuys en met Willy D'Havé.

De besprekingen hadden een oriënterend karakter.

Het ANC-kantoor in Brussel zal de Benelux als werkterein hebben.

Dhr. Godfrey Motsepe wordt benoemd als ANC-vertegnwoordiger.

Motsepe is jarenlang met de barre omstandigheden in Zuid-Afrika gekonfronteerd. Na zijn studie voor onderwijzer op een school van de Methodistische Kerk in Pretoria gaf hij in de vijftiger jaren les op lagere scholen, waar nauwelijks onderwijsvoorzieningen waren. Motsepe : „De

kinderen zaten op kapotte banken, zonder tafels, en vaak hadden ze de hele dag nog niets te eten gehad.
Om naar school te komen moesten ze kilometers lopen, blootsvoets.
Tijdens de lessen konden ze zich nauwelijks koncentreren, zo moe en hongerig waren ze. Op school konden ze ook geen eten krijgen.
Als onderwijzer kon je evenmin van je salaris rondkomen".
Vanaf zijn vijftiende jaar was Motsepe lid van het Afrikaans Nationaal Kongres dat hij nu in Brussel vertegnwoordigt. Toen in 1954 de Wet op het Bantoe-Onderwijs werd ingevoerd verzette hij zich hier fel tegen. Het werd hem toen verboden nog langer onderwijs te geven. Hij werd gearresteerd en hij zat gedurende drie jaar in de gevangenis. Ook na zijn vrijlating werd hij nog herhaaldelijk gearresteerd. Toen het ANC in 1960 werd verboden moest Motsepe onderduiken. Hij heeft nog twee jaar illenaal voor het ANC gewerkt. Nadat hij het land uitgevlucht was heeft dhr. Motsepe diverse opleidingen gevolgd in Zambia. Voor hij als ANC-vertegenwoordiger voor de Benelux werd benoemd was hij verbonden aan het ANC-kantoor in London en was hij ANC-vertegenwoordiger in Algiers.

Meer kantoren.
Het ANC opent op dit moment meer kantoren in Europa. In Bonn werd een kantoor geopend op verzoek van de SPD. Ook in Frankrijk, Oostenrijk en Cyprus wordt de opening van een ANC-kantoor voorbereid.
Hiermee zal het aantal ANC-vestigingen in West-Europa op acht gebracht worden. ANC heeft reeds vestigingen in London, Rome en Stockholm. Ook in Tokyo wordt binnenkort een kantoor geopend. Eén van de redenen waarom het ANC deze kantoren belangrijk vindt is dat het toch vooral de Westerse geïndustialiseerde landen zijn die het blanke minderheidsregime in Pretoria blijven steunen.
Zowel president Tambo als dhr. Motsepe wezen er bij de opening van het kantoor in Brussel op dat de tijd begint te dringen. De bevrijdingstrijd in Namibië en Zuid-Afrika vordert langzaam maar zeker. De Zuidafrikaanse regering zet haar politiek van onderdrukking en repressie steeds verder door. Niet alleen de eigen Zuidafrikaanse bevolking lijdt hieronder maar ook de bevolkingen van Namibië, dat nog steeds illegaal door Zuid-Afrika wordt bezet en van Angola, Mozambique en Zambia waar de Zuidafrikaanse troepen regelmatig huis komen houden. President Tambo wees erop dat hij en zijn volk zich bevinden in eenzelfde situatie als wij gedurende de Tweede Wereldoorlog. In zo'n situatie zegt Tambo, stel je geen voorwaarden aan hulp. Je vraagt om hulp en je bent blij met wat er komt. We vragen al jaren hulp aan het Westen zegt Tambo.

Hulp onder de vorm van het stopzetten van hulp aan het minderheidsregime én rechtstreekse hulp aan onze bevrijdingsstrijd. De hulp van het Westen is tot nog toe veelal tot woorden beperkt gebleven. Voor ons dringt de tijd echter. We kunnen niet op het Westen blijven wachten. Datzelfde Westen hoeft dan straks ook niet over Cubanen te zeuren. Aldus president Tambo.

Frank Velghe.

(Frank Velghe is medewerker van BOA, Houwerstraat, 19 2000 Antwerpen, tel. 031/ 32.32.61)

BOA heeft de praktische inrichting van het ANC-kantoor in Brussel op zich genomen. Deze kosten bedragen 146.000 fr. Gezien de voortdurende financiële moeilijkheden waarin Boa zich bevindt heeft dit een zware inspanning voor ons betekend. We willen U graag vragen ons financieel te helpen bij het inrichten van het ANC-kantoor.
Dat kunt U doen door Uw bijdrage te storten op PCR 000-0212444-14 van BOA met vermelding van ANC-Kantoor.

OGENBLIKJE

Bent U ook van mening :
- dat U uw indeksaanpassing verdient ?
- dat de Vlamingen aan de frankofone bourgeoisie geen cadeaus hoeven te doen ?
- dat dus ook progressieve nationalisten in Vlaanderen een onafhankelijke stem verdienen ?
- dat de steun van de kristendemokratie en Tindemans aan de Salvadoriaanse bloedjunta een schande is ?
- dat Reagan met zijn raketten op kan donderen ?
- dat alle volkeren over hun eigen lot moeten beschikken ?

JA ?
Dan begrijpen wij niet waarop U wacht : neem een abonnement op **De Nieuwe.**
Geen katten in zakken ? Ook waar ! Daarom : knip onderstaande coupon uit, en maak kennis met het weekblad dat ook in het domein van de kultuur een onvervangbare rol in Vlaanderen speelt :
DE NIEUWE, met de tweewekelijkse groene literaire bladzijden. Doe het direkt.

U kunt zich abonneren door storting van 1.300 fr. op postgiro 000-0015691-74 van De Nieuwe Pers N.V., Zolalaan 31, 1030 Brussel. Uw abonnement gaat dan onmiddellijk in en U krijgt van ons als extra de **GAL-kalender** erbij.

Mocht U nog twijfelen, vraag dan vrijblijvend een **proefnummer** aan.

BON

Vraag een proefnummer aan !

naam .....

adres .....

.....

de nieuwe

Zolalaan 31, 1030 Brussel

STANDPUNT : DE VREEDZAME KOEXISTENTIE

Ontstaan van het begrip
Het ontstaan van de Sovjetunie in 1917 schiep een tot dan ongekend probleem : naast de kapitalistische landen verscheen nu een grote staat met een diametraal tegengestelde maatschappelijke orde : het socialisme.

In theorie waren er twee mogelijkheden om dit probleem op te lossen : een gewapend konflikt dat zou eindigen met de totale vernietiging van een der beide partijen of het vreedzaam naast elkaar leven van beide systemen, dankzij de wederzijdse erkenning en de vreedzame oplossing van alle mogelijke konflikten.
Praktisch gezien koos de kapitalistische zijde vanaf het begin voor het oorlogsalternatief. Van zodra de gemeenschappelijke Duitse vijand overwonnen was vielen niet minder dan 17 landen de jonge Sovjet-republiek binnen.
Dit had voor gevolg dat de tweestrijd binnen de Sovjetunie tussen het „internationaliseren" van de revolutie enerzijds en het eerst verstevigen van de overwinning binnen één land anderzijds als vanzelf opgelost werd.
Van dan af zijn de tegenstellingen scherp afgebakend en waar de kapitalistische wereld een consequent gevoerde agressieve politiek kiest neemt de Sovjetunie als officiële leidraad voor haar buitenlandse politiek de theorie van de vreedzame koëxistentie aan.

Inhoud van het begrip
Volledig geformuleerd gaat het om vreedzame koëxistentie (afgekort : VK) tussen staten met verschillende maatschappelijke ordening.
Zij veronderstelt dat staten hun onderlinge konflikten op vreedzame wijze, door onderhandelingen zouden oplossen.
Het koëxisteren of naast elkaar bestaan houdt in dat men er zich toe verbond :

- Zich niet in te mengen in de binnenlandse aangelegenheden van andere staten ;
- De territoriale integriteit en soevereiniteit van de andere respekteert ;
- Wederzijds vruchtbare kontakten ontwikkelt, op ekonomisch en kultureel vlak.

Fundamenteel is hier het aanvaarden van het bestaan van de andere en de weigering geweld te gebruiken om zijn anders-zijn op te lossen.

Het beste middel om dit te bereiken is de kontakten met elkaar te ontwikkelen, elkaar beter te leren kennen om zo tot wederzijds respekt te komen.
Dit betekent echter niet dat men zich bij de bestaande situatie moet neerleggen. VK houdt geenszins in dat de, vreedzame, kompetitie tussen staten met verschillend maatschappelijk bestel ophoudt. Het is integendeel een dynamisch begrip.

De socialistische landen
Deze zijn de vaste overtuiging toegedaan dat het socialisme de toekomst vertegenwoordigt zoals het kapitalisme het verleden.
Zij zijn overtuigd van de superioriteit van hun systeem en vertrouwen er op dat indien het socialisme zich verder in gunstige, d.w.z. vreedzame, omstandigheden kan blijven ontwikkelen, zijn superioriteit overduidelijk zal worden terwijl het kapitalisme zal ten onder gaan aan zijn interne kontradikties, indien het niet van tijd tot tijd door grote oorlogen opgepept wordt.
Voor hen is het dus van groot belang een situatie van vrede te ontwikkelen.
Zij menen dat kulturele doch ook ekonomische kontakten mensen van oost en west dichter bij elkaar zullen brengen en dat zo de vijandige en oorlogszuchtige propaganda van het westen zal kunnen doorprikt worden, dat eens het leugenachtig rookgordijn waarmee zij omhuld worden weggetrokken is, iedereen de vele positieve aspekten van het socialisme zal kunnen zien.

De kapitalistische landen
De arbeidersklasse en de democratische strekkingen binnen deze landen hebben alle voordeel bij het ontwikkelen van de VK.
Hoe meer deze zich ontwikkelt, hoe meer de agressieve en militaristische politiek zal teruggedreven worden, hoe meer democratische bewegingen de kans krijgen om zich te ontwikkelen.
Deze krachten kunnen dan weer een grotere invloed uitoefenen op het beleid dat zo meer kan omgebogen worden naar meer kontakten met de andere zijde wat weer de VK bevordert. Zo kan een heilzame kringloop ontstaan die progressieve bewegingen overal zal stimuleren.

De Derde Wereld
Ook in de Derde Wereld kan de VK een gunstige invloed doen gelden.

Het is vanzelfsprekend dat VK slechts kan bestaan tussen socialistische en kapitalistische landen, tussen Oost en West.
Zoals we hoger zagen heeft hier de ontwikkeling van de VK een afname van de agressiviteit voor gevolg.
Voor de Derde Wereld betekent dit dat de imperialistische machten veel minder de gelegenheid zullen krijgen de bevrijdingsstrijd van de volkeren met wapengeweld te onderdrukken.
Het idee zelf van de vreedzame koëxistentie, de niet-inmenging, moet de Derde Wereld toelaten zijn eigen weg te vinden zonder in zijn ontwikkeling gestremd te worden door onzinnige en van buitenuit kunstmatig opgedreven bewapeningsuitgaven.

De toekomst van de vreedzame koëxistentie
Ondanks de konstante agressie waaraan de Sovjetunie doorheen haar geschiedenis vanwege het Westen heeft bloot gestaan heeft zij steeds vastgehouden aan de idee van vreedzame koëxistentie.
Doorheen de militaire aanval, de blokus, de koude oorlog is de wil gebleven vreedzame relaties aan te knopen, waar ook de internationale verhoudingen dit toelieten.
Deze verzuchting, te verzaken aan oorlog en geweld om konflikten op te lossen evenzeer onderhouden door progressieve krachten overal ter wereld, is dan voor het eerst geconcretiseerd in de akkoorden van Helsinki.
In de huidige krisissituatie duiken echter weer de meest reaktionaire standpunten op, van Amerikaanse zijde wordt de eventualiteit van een tot Europa beperkte kernoorlog (lees : algehele vernietiging) denkbaar gemaakt.
Dat men echter de klok niet zonder meer kan terugdraaien werd bewezen door de miljoenen mensen die op straat kwamen om duidelijk te maken dat zij niet in oorlog geloven om de krisis op te lossen ; dat zij niet meer geloven in het sprookje van de afschuwelijke vijand die ons alle ogenblikken kan overvallen ; dat zij in vrede willen leven en samenleven.

Michel Tanret

„WAT ZOUDT GIJ ZONDER 'T WERKVOLK ZIJN ?"

Anderhalve eeuw arbeidersstrijd in België. Deel 2 : 1967-1980, KRITAK, Leuven 1981 365 blz., 465 fr.

De uitgeverij KRITAK is moeilijk nog weg te denken uit het linkse uitgeverswereldje. Op enkele jaren tijd is zij erin geslaagd heel wat oorspronkelijk Vlaams werk van de drukpersen te laten rollen dat anders, door het kritische geluid dat het vertolkt, wellicht nooit het daglicht zou zien.
KRITAK heeft zich toegelegd op vooral kritische werken, die een breed publiek kunnen aanspreken, niet in het minst omdat ze tevens in een voor dat publiek erg leesbare taal zijn geschreven. „Wat zoudt gij zonder 't werkvolk zijn ?" is het tweede deel van een gelijknamig boekwerk, dat enkele jaren terug verscheen. Behandelde dit eerste deel de Belgische sociale geschiedenis en de geschiedenis van de arbeidersbeweging in het bijzonder tot de naoorlogse periode, dan omvat het nu verschenen tweede deel de periode 1960-1980. Gestoffeerd met heel wat foto-materiaal en ingekaderde illustratieve teksten, wil het een beeld ophangen van onze sociale geschiedenis tijdens de golden sixties en in de krisisperiode. Zoals voor ieder historisch werk valt op dat, hoe recenter de te beschrijven periode wordt, hoe veelomvattender ook de teksten worden. De korte periode 1967-1980 omvat nu al dubbel zoveel bladzijden als het eerste deel dat ongeveer 100 jaar bestreek. De analyse wordt er dan ook niet duidelijker om. Maar het is dan ook niet helemaal de bedoeling van de werkschriften van KRITAK afgewerkte analyses op de markt te brengen : vaker gaat het om een bundeling van materiaal dat ons een inzicht kan opleveren in de toch wel cruciale sociaal-ekonomische verschuivingen die de jaren '70 met zich hebben gebracht.
Het boekwerk valt uiteen in zes delen, die niet altijd erg goed op elkaar inpassen. Het eerste deel probeert een algemene schets te geven van het Belgisch kapitalisme van 1960 tot 1980. Twee hoofdstukken behandelen vervolgens de rol van de vakbonden en de arbeidersstrijd, met daartussen een lange parenthesis over de multinationalisering van het kapitaal en de nieuwe problemen die dit voor de vakbeweging met zich brengt. In een vijfde deel wordt ingegaan op een aantal specifieke problemen : de witte-boordenwerkers en de ambtenarij, de afbraak van het stakingsrecht en het bezetten van bedrijven. Een laatste hoofdstuk behandelt de sociaal-demokratie en wat daaromheen cirkelt. Het boek sluit af met een aantal slotbeschouwingen die tegelijk een blik in de toekomst proberen te werpen.
„Wat zoudt gij zonder 't werkvolk zijn ?" is beslist het lezen waard. Toch laat het een indruk van verwardheid na, alsof het snel in elkaar werd gestoken. Te vaak worden anekdotes of uitspraken van één of ander politicus op dezelfde lijn geplaatst, als meer objektieve tendenzen. De communautaire spanningen, de vrouwenbevrijdingsstrijd en de milieu-problematiek, die nochtans een geïntegreerd deel uitmaken van de arbeidersstrijd, komen onvoldoende uit de verf. Een heel wat groter gebrek is dat de ontwikkelingen in de christelijke vleugel van de arbeidersbeweging kwasi geen aandacht krijgen, dit in tegensteling tot het eerste deel dat op 8 blz. meent van alles gezegd te hebben over de grootste arbeidersbeweging van Vlaanderen, terwijl men een goede 40 blz. wijdt aan de Belgische sociaal-demokratie. Ook het fenomeen van de bedrijfsbezetting wordt erg stiefmoederlijk behandeld.
Wie „Wat zoudt gij zonder 't werkvolk zijn ?" in handen neemt, moet dus weten dat hij een onaf werk in handen heeft en de respektieve hoofdstukken sterk in kwaliteit verschillen. Hij moet bovendien weten dat verscheidene auteurs voor de diverse hoofdstukken instonden en dat zulks gevolgen heeft voor de evaluaties die ze aan deze of gene beweging, deze of gene ontwikkeling meegeven. Jaak Brepols mag dan al, samen met A. Mommen en A. Leurs tekenen voor het eindresultaat, toch zij zij er niet helemaal in geslaagd een koherent beeld op te hangen van de meest recente geschiedenis. Maar we beseffen dat het wellicht moeilijk anders kan ; wat recent is heeft nu eenmaal voor ons oog de neiging affektief verward te lijken.

Koen Raes

HET VREDESBOEK

**door Bernard Benson, vertaling Erika Peeters.
Uitgeverij Kritak, 224 blz., 350 fr.**

Benson verhaalt in zijn Vredesboek de belevenissen van een jongentje dat de presidenten van de drie machtigste landen van de wereld opzoekt en hen vraagt waarom ze geen vrede willen sluiten.
De presidenten vinden de jongen naïef maar beloven hem toch te doen wat ze kunnen om te realiseren wat de jongen vraagt.
Dit is de aanzet voor het verhaal à la „Petit Prince" van St. Exupéry, met de vrede als basisthema. Het boek is bedoeld voor kinderen maar is voor volwassenen minstens even aantrekkelijk.
Het sterk fantasierijke verhaal, zowel in woord als in beeld, werd in 20 talen vertaald. Bernard Benson is een 59-jarige internationaal bekende fysicus en informaticadeskundige, die zijn werk als kernfysicus de rug toe keerde om zich volop in het vredeswerk te storten.

BLIKVANGER OF „VERBODEN" BOEK ?

ANTOON ROOSENS : DE VLAAMSE KWESTIE, „Pamflet over een onbegrepen kwestie", Kritak, Leuven, 1981, 141 blz., 250 fr.

Schrijver ambieerde niet een geschiedschrijving, wel een (te bescheiden) „pamflet". Een goed derde is desondanks gewijd aan de geschiedenis van de Vlaamse Beweging (hoofdstukken 1 en 2), een klein derde aan Brussel (hoofdstuk 3) en ten slotte weer een groot derde aan het monopoliekapitaal, nieuwe klasse in Vlaanderen en zowel de Vlaamse Beweging als arbeidersklasse daartussen in (hoofdst. 4 en 5). „Vrede" bestrijkt het terrein van de problemen van Vrede en buitenlandse politiek. Vrede is de optelling van de pacifieke oplossingen van de nationale problemen van alle landen. Tot en met Ierland is de buitenlandse politiek de optelling van de binnenlandse - in diverse staten, tot en met België. Zonder hier dieper op in te gaan is de Vlaamse Beweging, ook vandaag meer dan haar eigen beperking tot Brussel, het bedwingen van de verfilmde heksen van Komen of reservaatgevechten met V.M.O., steun van wandelaars tegen een „baldadige dorpsidioot, die er met stilzwijgende goedkeuring van onze overheid, de Vlaamse dorpsbewoners terroriseerde" (blz. 137). Supplementair gelaafd aan de bronnen van Gramsci tracht Roosens een antwoord te geven aan de doorwinterde flamingant, die gaat twijfelen aan de deugdelijkheid van zijn eigen zaak, die soms de allures krijgt van een archeologisch gezelschap. De vroegere secretaris van het Vlaams Aktiekomitee, die twintig jaar geleden, herhaaldelijk tienduizenden op de been bracht voor de marsen op Brussel en Antwerpen, stootte van den beginne af (1959) op de geweldige economische en intellectuele machtconcentratie van de tertiaire sector in Brussel (1959). Het is niet toevallig dat wanneer hij de sociale componenten van de Vlaamse Beweging door de eeuwen heen heeft bestudeerd hij vandaag nationaal voorzitter is geworden van het Masereelfonds. De genocide van de Spaanse overheersing en grote trek van de actieve bevolking naar het Noorden liet een seculair hiaat achter. Zo werd hier het ontstaan van een Vlaams nationale bourgeoisie in de kiem gesmoord. Frans spreken betekende voor de aristocratie oorspronkelijk niet meer dan een modegril als een gepoederde pruik (blz. 14).

Na het ontstaan van België was de liberale staat even beperkt in zijn bevoegdheid, bijna onbestaande in het leven van de gewone man als diens niet existerende invloed. Hij werd gedragen door veertig duizend cijnskiezers, waarvan de goede helft in Brussel waren geconcentreerd, dat het steeds groeiende waterhoofd werd. Wat Vlaanderen betrof was de Franse taal een supplementair element van klassedifferentiatie van de groeiende bourgeoisie. Het idealisme van een aantal cultureel begaafden kwam in opstand tegen deze handelwijze (blz. 22). Decennia later zou het politieke nationalisme, evenmin als het cultuurflamingantisme de deugdelijkheid van de bestaande maatschappij aantasten. Men dacht dat het evoluerende maatschappijbestel in staat zou zijn een oplossing te geven zoals ook hetzelfde kan worden gezegd van een groot deel van de sociale beweging. Langzamerhand evolueerde de meer en meer geconcentreerde holdingbourgeoisie naar het internationale monopoliekapitaal toe. Het werd minder belangrijk veel eieren in vele korven te hebben dan deelhebber aan de grote korf te worden.

Een intellectuele middenlaag kwam in opstand tegen toestanden in wat ze als evident bestel beschouwde. De bewustwording van de Vlaamse arbeidersklasse werd gedomineerd door de Waalse componente van de socialistische partij (blz. 41).

De evidentie van de sociale taalgrens, vastgesteld door Emiel Moyson, met glorieuze uitzonderingen in het Daensisme of b.v. bij een Jef van Extergem werd door de arbeidersbeweging nooit gerealiseerd. Middenklasse en minder goed georganiseerde lagen van de arbeidersklasse, ontredderd door de krisis van de dertiger jaren bezweken voor de autoritaire teorie, waarin een groot gedeelte van het Vlaams nationalisme verzonk.

Heel uitvoerig heeft schrijver weer uitgeweid over Brussel. Het gedragspatroon van de leidinggevende burgerij werd in zijn verfranste vorm eerste en vooral opgedrongen aan de middenklasse. De arbeidersklasse bood nog het langst weerstand.

De verfranste Brusselaar is geen Waal, evenmin als de overgekomen Waal in deze oorspronkelijk Vlaamse stad. Vooral sinds 1960 komen Vlaamse bedienden en kaderleden een invloed uitoefenen in Brussel, waartegen het verzet ontstaat van een andere middenklasse : het F.D.F. Aan Brussel hoofdstad onbreekt evenzeer de taak van „collectieve intellectueel" (blz. 80) als de klassieke „rode gordel" van menige andere hoofdstad. In de moderne tijd wordt het staatsapparaat omvormd tot de „collectieve holding van de monopoliegroepen". De penetratie van het Amerikaanse monopoliekapitaal leidde tot de ontluistering van het Belgisch holdingkapitaal, een Vlaams in de eigenlijke zin van het woord is er nooit geweest. De „nieuwe klasse" in Vlaanderen heeft zich geënt op de basis van de buitenlandse (blz. 110). De nieuwe Vlaamse „burgerij", cfr. managers is eigenlijk gedoemd de hulptroepen te leveren van de Belgische - en zal dus noch staat, noch maatschappij fundamenteel in vraag kunnen stellen, wat is gebleken bij het afsluiten van het Egmontpakt. Eigenlijk zijn de belangen van deze nieuwe Vlaamse klasse niet verenigbaar met de doelstellingen van de Vlaamse Beweging (blz. 123). Ten slotte ligt de oplossing in het dichten van de kloof tussen intellectuelen en arbeidersklasse, die zich met de leidende rol van deze laatste dient te identificeren.

Schrijver doorspekt zijn werk met soms onbekende historische gegevens en tabellen. Zijn spitse taal, hem eigen, maakt dit diepgaand werk leesbaar en ook behoort het gelezen te worden. De plaats reikt niet tot kommentaar over bediscussieerbare details. Bij de wetgeving van 1932 b.v. kozen niet alle Brussele gemeenten voor een eenvormige franstaligheid en Evere zeker voor een uitgesproken tweetaligheid. In 1933 gaf Max Lamberty zijn „Filosofie van de Vlaamse Beweging" uit, een eerste poging tot sociale doorlichting van de Vlaamse Beweging, vrij liberaal getint, maar met de erkenning van de ekonomische achtergrond van de Vlaamse Beweging. Lamberty was niet voor niets een neef van Lodewijk de Raet. Het boek van Roosens gaat veel dieper en geeft antwoord aan wie vragen heeft over de verdere deugdelijkheid van een Vlaamse Beweging, die te veel overkomt als een Vlaams-Waalse tegenstelling. Het Waalse aandeel in deze presentatie laten we verder voor onbesproken. Het werk van Antoon Roosens is zeker veel aandacht waard, ten ware het een verzwegen „verboden" boek moet worden en dan krijgt het zeker een historische betekenis.

Jan Olsen.

VREDESINITIATIEVEN

AANKONDIGINGEN

ANTWERPEN
Zaterdag 28 november (i.p.v. zaterdag 7 november), Handelsbeurs, Meir, Antwerpen : „4de FESTIVAL VAN DE IMMIGRANT", met kinderanimatie, internationaal folkloreprogramma, volksfeest geanimeerd door de groep WINAWAN.
Organisatie : Kontaktorgaan Internationale Solidariteit met vreemde arbeiders (KIS) v.z.w., Breughelstr. 33, 2000 Antwerpen.

LOKEREN
„Het andere boek" op **zaterdag 5 december en zondag 6 december** van 14 u. tot 19 u. in de Torenzaal, Torenstraat 1, 9100 Lokeren.

AMSTERDAM
NATIONALE DEMONSTRATIE tegen nieuwe kernwapens in Europa.
Zaterdag 21 november om 13 u. aan de Dam.
Bussen worden ingelegd vanuit België. Inlichtingen bij VAKA-nationaal, Van Elewijckstraat 35, 1050 Brussel of bij de provinciale VAKA-komitees.

GENT
Oxfam-Wereldwinkels zoekt DRINGEND twee gewetensbezwaarden.
Schriftelijke sollicitaties vóór **15 november** naar : Oxfam-Wereldwinkel, Lamstraat 16, 9000 Gent t.a.v. Gerda Bauwens. Inlichtingen op het telefoonnummer 091/ 23.46.02.

Zoals elk jaar gaat er terug een Geschenkenbeurs door, ingericht door de B.U.V.V. Je kan originele eindejaarsgeschenken vinden uit alle delen van de wereld.
Opening : **vrijdag 27 november** om 20 u.
Openingsuren : **zaterdag 28 november en zondag 29 november** : van 10 u. tot 20 u.
Met tea-room en warme hapjes.
Deze beurs gaat door in de lokalen van v.z.w. Vrede, Heiststraat 28, 9000 Gent.

BRUSSEL
In het kader van de Internationale Dag van Solidariteit met het Palestijnse volk van de Verenigde Naties : Solidariteitsavond in de grote zaal van de V.U.B. om 20 u. op **zondag 29 november** met medewerking van een Palestijnse zang en dansgroep.

STANDPUNT

REPRESSIE TEGEN DE VAKBONDEN IN CHILI.
Na een nationaal congres (21-23 november '80) waarbij het Coordinadora Nacional Sindical (CNS) als opperste vertegenwoordiger van de Chileense syndikale beweging werd erkend, werden de president en de sekretaris van het CNS, Manuel Bustos en Alamira Guzman, aangehouden op beschuldiging van zich als onwettige vertegenwoordigers van de arbeiders voor te doen. Zeven maanden later overhandigde de CNS aan Pinochet het Nationaal Eisenkahier van Chili, dat de belangrijkste sociale en ekonomische eisen van de arbeiders omvat. Onmiddellijk werden 11 leiders van het CNS aangehouden.

Onder druk van de verontwaardigde en massale reakties binnen de internationale arbeidersorganisaties werden de CNS-leiders vrijgelaten, uitgezonderd Bustos en Guzman, die voordien reeds tot 541 dagen gevangenis waren veroordeeld. De Chileense linkerzijde is dan ook een internationale kampanje begonnen om de vrijheid te verkrijgen van de gevangen leiders. Ook de Vlaamse Koördinatie Solidariteit met Chili wil deze internationale kampanje steunen.

Daarom wordt gevraagd uw aangetekende brieven of telegrammen te sturen naar : Sr. Sergio Fernandez de Castro, Ministro del Interior, Palacio de la Moneda, Santiago de Chile met als eventuele tekst : „Exigimas la inmediata puesta en libertad de Manuel Bustos y Alamiro Guzman ; presidente y secretario de la Coordinadora Nacional Sindical de Chile". (Wij eisen de onmiddellijke vrijlating van M. Bustos en A. Guzman, voorzitter en sekretaris van de Nationale Sindikale Koördinatie van Chili).

REPRESSIE TEGEN HET VOLKSVERZET.
Tijdens verschillende gewapende konflikten tussen de MIR (Linkse Revolutionaire beweging) en de speciale anti-guerrilla-eenheden van het Chileense leger zijn zeker acht guerrillero's gesneuveld die deel uitmaakten van een groep bannelingen die al een jaar geleden klandestien naar Chili waren teruggekeerd om voorbereidingen te treffen voor de gewapende strijd van de boeren tegen de militaire diktatuur van Pinochet.

STAKING VAN MIJNWERKERS EN HAVENARBEIDERS.
Sinds september zijn de havenarbeiders van alle kusthavens van Chili, in staking, vooral dan in de havens van Valparaiso, Talcahuano, Iquique, San Antonio... Terwijl Pinochet en de diktatuur dreigen de steenkoolmijn te sluiten, blijven de stakers rekenen op de solidariteit van de andere vakbondssektoren, de kleine handelaars, de katholieke kerk.
De mijnwerkers eisen een salarisverhoging van minstens 15 pct. De diktatuur staat via haar steenkoolmaatschappij ANACAR slechts 3 pct. salarisverhoging toe en 5 pct. voor de kompensatiebons.
Ondanks de druk en dreigingen van de onderneming en het regime, blijven de mijnwerkers hun staking verder zetten. Het is vooral de situatie van honger en ellende waarin de mensen in deze streek leven die hen ertoe aanzet te strijden voor loonsverhoging en verbetering van de levensomstandigheden. Het huidige loon bedraagt slechts 108 pesos (75 Bfr.) per dag.
Indien u de stakende arbeiders wil steunen kan dat op nr. 001-0455903-79 van de koordinatie Chili Sint-Niklaas.

EEN ABONNEMENT ALS EINDEJAARSGESCHENK

Maak je je zorgen wat deze keer als eindejaarsgeschenk te geven.
We stellen je een origineel geschenk voor : GEEF EEN ABONNEMENT OP VREDE. Je stort 400 fr. op prk. 000-956015-80 met vermelding van Geschenkabonnement voor „naam en adres". Wij maken de wensen en het abonnement in uw naam over.
Denk er eens over na en ... doe het maar.

PERSMEDEDELING

Zondagmorgen 25 okt., voor de betoging te Brussel, legden een vijftal VU-parlementsleden een vredeskrans neer in de IJzerkrypte te Diksmuide. Met deze trachtten zij het vredesideaal „Nooit meer oorlog" te aktualiseren. „De atoomraketten-plaatsing", onderlijnden ze verder in het persbericht, „betekent een verlaging van de atoomdrempel voor ons klein en overbevolkt grondgebied. Deze kostelijke risicofaktor verbreekt bovendien de klassieke Navo-verdedigingsopvatting en draagt niet bij tot een ontspannende vredespolitiek en het vestigen van een kernvrije zone voor West- en Oost-Europa".

SOLIDARITEITSFEEST een succes !

Zoals in ons vorig nummer was aangekondigd, werd op 10 oktober jl. in de Ancienne Belgique te Brussel, in het raam van de Wereldvoedseldag van de UNO, een solidariteitsfeest georganiseerd op initiatief van de V.Z.W. VREDE, de Vereniging België-Viëtnam, het Komitee tegen Kolonialisme en Apartheid, de Vrienden van Cuba en een aantal andere organisaties en met de medewerking van het Voorlichtingsbureau van de V.N. te Brussel. Naast deze van de V.N. en de Unesco, waren er eveneens infostands van tientallen organisaties.

In de loop van de namiddag ging een gesprek door met vertegenwoordigers van bevrijdingsbewegingen o.a. van het Polisario, El Salvador, Zuid-Afrika.

Later werden voor een bomvolle zaal, onder voorzitterschap van J. Verstappen en F. Tack, toespraken gehouden door Mwen T. Gastaut, P. Pierson, en de H.H.J. Dubosch, O. De Bunne, P. Galand en A. De Smet.

Gans de namiddag werden de aanwezigen vergast op een interessant cultureel programma met o.m. Turkse, Spaanse, Koerdische, Italiaanse e.a. groepen.

Voor het avondoptreden van de Angolese groep was de zaal nokvol.

DR. HELEN CALDICOTT TE GENT.

Op 15 okt. jl. sprak in de Akademiezaal van de R.U.G., op initiatief van het Komitee van Medici tegen atoomgevaar, de Amerikaanse kinderarts Helen Caldicott over alle aspecten van het atoomgevaar. Op deze avond, waarop zowat 450 personen aanwezig waren, werd eveneens het woord gevoerd door Dr. E. Morael en Dr. Th. Declercq van het Vlaams Komitee en door Dr. Will Verheggen, Voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor medische polemologie.

WE MOETEN VERDER GAAN...

Het is voor iedereen duidelijk dat, ook na 25 okt. de aktie moet verder gaan. Men moet het ijzer smeden als het heet is wordt al eens met reden gezegd. Het eerst konkrete initiatief dat ernstig moet worden aangepakt is de voortzetting van de petitiekampagne. In sommige gewesten werden hiermede reeds puike resultaten geboekt maar, op andere plaatsen, werd praktisch niets gedaan.

Overal waar met de petitie werd gewerkt kan iedereen u vertellen dat het echt op wieltjes gaat. Praktisch alle mensen aan wie de petitielijst wordt voorgelegd ondertekenen ze direkt. Ons probleem is dus het maximum van mensen in het werk te betrekken. Een andere zaak is de systematische aanpak van de kampagne in wijken, bedrijven of tergelegenheid van bijeenkomsten. Steek een handje toe vrienden. Vraag ons per kerende petitielijsten of liever neem kontakt op met het plaatstelijk VAKA komitee.

Deze veelkleurige wenskaart, met baby's van verschillende rassen in kleur werd uitgegeven door v.z.w. Vrede als vredeskaart die niet alleen voor de eindejaarsfeesten maar ook voor andere gelegenheden kan gebruikt worden. Deze kaart kost 8 fr. per stuk of 15 voor 100 fr. Bestellingen kunnen gebeuren op het sekretariaat van Vrede, Knokke-Heiststraat 28, 9000 Gent, tel. 091/ 21.18.39 of door storting van het bedrag + portkosten (10 fr. tot 15 kaarten ; 15 tot 100 kaarten : 25 fr. ; meer dan 100 kaarten : 45 fr.).

OMDAT VREDE BELANGRIJK IS.

De beweging tegen de kernwapens is onbetwistbaar een volksbeweging geworden. 25 oktober heeft bewezen dat de problematiek van de kernwapens heel wat mensen beroert. Het vredeswerk is echter meer dan een geslaagde massabetoging. Het vredeswerk heeft nood aan kontinuiteit. Het „neen" van 200.000 mensen aan de politici en militairen die willen verder denken en werken aan de wapenwaanzin moet in de toekomst geprojekteerd worden. Daarin moet vzw Vrede als vredesbeweging een belangrijke rol spelen. De aktie na 25 oktober moet voortgezet maar ook begeleid worden. Als lid van het Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens wil Vrede zijn verantwoordelijkheid dan ook volop verder dragen. Zoals uit grondbeginselen van de werking van Vrede blijkt, ziet vzw Vrede informatieverspreiding als één van de voornaamste aspekten binnen het voortgezet vredeswerk.

Daarom lijkt het ons van primair belang de kontinuiteit van een maandblad als „VREDE" te verzekeren omdat dit voor ons het voornaamste instrument in de informatieverspreiding is. Omdat dit niet altijd zo gemakkelijk te realiseren is, willen wij nogmaals beroep doen op uw welwillendheid om een financiële bijdrage te storten in ons Vredesfonds. De kontinuiteit wordt des te beter verzekerd wanneer u uw financiële instelling een opdracht geeft om regelmatig een bijdrage te storten op Prk. 000-0956015-80 van vzw Vrede, Heiststraat 28, 9000 Gent. Wij danken u hartelijk bij voorbaat.

VREDESFONDS

W.W. Tielt : 250 ; E.J. Gent : 50 ; V.H.M. Gent : 100 ; C.J. Oostakker : 50 ; M.E. Brussel : 100 ; M.A. Dilbeek : 100 ; W.W. Kortrijk : 100 ; V.J. Gent : 100 ; M.G. Gent : 100 ; VDV. N. Evergem : 100 ; D.S.C. Gent : 100 ; R.W. Brugge : 50 ; D.S.A. Oostende : 100 ; D.B.E. Brugge : 100 ; B.T. Gent : 100 ; V.V.F. Gent : 50 ; F.L. Gent : 100 ; W.P. Brussel : 200 ; C.U. Brugge : 100 ; M.L. Wetteren : 500 ; G.N. Betekom : 100 ; M.R. Oostende : 100 ; V.Z. Bornem : 100 ; T.M. Gent : 500 ; V.L. Gent : 100 ; V.R. Deurne : 100 ; Anoniem : 10.000 ; V.L.F. St-Amandsberg : 250 ; N.R. Keerbergen : 250 ; L.P. Borgerhout : 250 ; M.V. Gent : 100 ; S.H.-D.M Brugge : 650.